JUL - 3 1956
JUL 10 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
SATURDAY, JUNE 30, 1956

LATVIJA
AMERIKĀ

52./485. n-rs — SESTDIEN, 1956. GADA 30. JŪNIJĀ — 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā "Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailītis. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y. U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu vienā slejā.

Rietumu komūnisti apšauba Chruščeva taisnošanos

CHRUŠČEVS APSTIPRINA TRIMDINIEKU TEIKTO

AMERIKAS STRĀDNIEKI PAR AUSTRUMEIROPAS ZEMJU ATBRĪVOŠANU

Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas otrā sesija beidzās ar 21. un 22. jūnija sēdēm Ņujorkā. AEN asamblejas priekšsēdis Dr. V. Māsēns sniedza ziņojumu par tās darbību, uzsverot speciālās sesijas panākumus Strasburgā.

Apspiesto nāciju atbrīvošanas jautājumā asambleja pieņēma deklarāciju, kurā griežas pie brīvās pasaules ar aicinājumu:

1) Piekopt stingru politiku ar mērķi atbrīvot apspiestās Eiropas nācijas; 2) darīt visu, lai šo jautājumu uzņemtu Apvienoto Nāciju darba kārtībā; 3) pacelt šo jautājumu katrā starptautiskā konferencē un 4) AEN asambleja no savas puses spers vajadzīgos soļus, lai noskaņotu sabiedrisko domu brīvajā pasaulē šiņ darbības plānam par labu.

Asambleja tālāk brīdināja brīvo pasauli, ka jaunā Maskavas stratēģija iziet uz to, lai maldinātu citas tautas, it kā Padomju Savienībā būtu notikušas fundamentālas pārmaiņas. Patiesībā Masakavas koloniālā imperijā nekas nav mainījies.

No latviešu delegācijas runāja A. Klīve, apskatot padomju valdības paziņojumu par politisko apcietināto atbrīvošanu. Viņš aizrādīja, ka pretēji Chruščeva paziņojumam, ka Padomju Savienbā neesot latviešu sociāldemokratu, vēlāk padomju iestādes tomēr ziņojušas, ka daži latviešu sociāldemokrati atgriezušies no Sibirijas. Nekāda politiska darbība latviešu sociāldemokratiem tur nav atļauta. Komūnisti meklē sadarbību ar sociāldemokratiem tikai demokratiskās valstīs, lai vieglāk sagrābtu varu savās rokās un pēc tam iznīcinātu sociāldemokratus.

Kā viesis asamblejā runāja ASV valsts sekretāra vietnieks un bij. vēstnieks A. Berle. Viņš teica, ka pirmoreiz kopš 10 gadiem Eiropas apspiestām nācijām radusies cerība uz atbrīvošnu. „Padomju Savienības valdnieki tagad paši atzīst, ka aina par apstākļiem verdzinātajā Austrumeiropā, kādu jūs tēlojāt pasaulei, ir pareiza. Desmit gadu ilgi jūs saucāt tuksnesī, bet tagad Chruščevs pats ar savu muti apstiprinājis visu to, ko jūs teicāt."

Otrs viesis bija ASV lielās arodorganizācijas AFL-CIO starptautisko lietu vadītājs G. Brauns, kas paziņoja, ka amerikāņu strādnieku organizācija simtprocentīgi iestājas par Austrumeiropas zemju atbrīvošanu.

Tālāk asambleja pieņēma lēmumu lūgt brīvās pasaules atbalstu, lai panāktu visu politisko apcietināto atbrīvošanu, kas deportēti uz Padomju Savienību. No latviešiem šinī jautājumā runāja P. Eglītis. Pacēlās jautājums, vai aicinājumu atbrīvot politiskos apcietinātos nevajadzētu piesūtīt arī tieši komūnistiskām valdībām. Asambleja tomēr atzina, ka ar komūnistiskām valdībām nav jāstājas nekādos sakaros.

Kanadas latviešu delegāts K. Tannis runāja jautājumā par Austrumu un Rietumu tirdzniecību. Viņš aizrādīja, ka katra tirdzniecība ar komūnistu pārvaldītajām zemēm nāk par ļaunu brīvajai pasaulei un stiprina komūnismu.

Latviešu delegācijas loceklis O. Rancāns runāja par komūnistu varas vīru atbildību par noziegumiem, kas pastrādāti pret apspiestām nācijām.

ARMSTRONGS SASAUC KONFERENCI

Bij. Kongresa locekļa O. K. Armstronga vadītā „Konference brīvībai un mieram atbrīvošanas ceļā" pēc ilgāka pārtraukuma sanāks 2. jūlijā, pl. 9.30 Vašingtonā, Tautas vietnieku nama biroju ēkā (3. stāvā). Konferencē darbojas amerikāņu un trimdinieku organizācijas. Konferences darba kārtībā uzņemti šādi punkti:

1) Neatkarības deklarācija visām apspiestām tautām (referēs E. Okonors, bij. Pārvietoto personu komisijas loceklis); **2) Darbības platformas izstrādāšana, aicinot abas partijas atbalstīt padomju apspiesto tautu atbrīvošanas principu** (Dr. S. Dobrianskis, Džordžtaunas universitātē, Vašingtonā); **3) Deklarācija pret Sarkanās Ķīnas uzņemšanu AN** (Kongresa loceklis W. Džads (Judd); **4) Konkreti ierosinājumi, ko Kongress varētu darīt, lai attīstītu ofensīvu pret komūnistu režīmu un novērstu karu nākotnē** (Kongresa loceklis M. Fiens (Feighan).

VIŅI ATRADA PAPARDES ZIEDU...

Jāņu diena aizlīgoja, līgo, līgo! Aiz deviņi pakalniem, līgo!
Nu atnāca P[illegible]s, līgo, līgo, Zāļu nastu m[illegible]rāl, līgo!

RIETUMI NECENŠAS TO NOPIETNI AIZKAVĒT

Atbrīvojusies no karaļa Faruka un tagad arī no angļu koloniālisma ietekmes, Ēģipte jauniegūto brīvību izbauda tik strauji, domā Rietumu diplomāti, ka, tādā garā turpinot, tā drīz vien atradīsies Padomju Savienības koloniālisma varā.

Atzīmējot pēdējo angļu karavīru izvākšanos no Suecas kanāla joslas, Kairo ielās notika plaša militāra parāde, kas Rietumu novērotājus pārsteidza daudz vairāk nekā 24. jūnijā padomju aviācijas skate Maskavas tuvumā. Nasera armijas parādē rībēja krievu tanki un lielgabali, bet gaisā varēja redzēt lielāku skaitu Iljušina bumbvedēju un MIG tipa strūkliznīcinātāju. Maskavas zīmogs uz „Ēģiptes ieročiem" bija nepārprotams.

Jo vairāk padomju ieroči tiks iepludināti Ēģiptē, jo atkarīgāka tā kļūs no Padomju Savienības: būs nepieciešamas padomju ieroču daļas nolietoto un sabojāto atjaunošanai, būs nepieciešama padomju municija un arī lietpratēji. Jau tagad Ēģipte militāri ir atkarīga no Padomju Savienības. Bet ārlietu ministrs Šepīlovs mēģinās gādāt, lai Ēģipte būtu atkarīga arī saimnieciski. To panāks financējot Ēģiptes milzu Nīlas aizsprostu. Naseram pašreiz ir divas izvēles — financiāla palīdzība no brīvās pasaules vai Podomju Savienības. Brīvā pasaule ar Sav. Valstīm priekšgalā gatava Ēģiptei aizdot 400 milj. dolaru, un Ēģiptei pašai būtu jāgādā par pārējo, kas praktiski iespējams. Bet gādājot naudu aizsprosta ierīkošanai, Naseram būtu jāatsakās no bruņošanās. Tāpēc Padomju Savienības piedāvājums ir daudz vilinošāks, jo tā piedāvā vairāk kā 1 miljardu dolaru aizdevumu. Ar šādu naudas summu rīkojoties, Nasers var cerēt savai varai pakļaut ne tikai Nīlas ūdeņus, bet arī visu arabu pasauli. Ja Nasers pieņems Maskavas palīdzību, tad drīz vien Ēģiptes prezidenta iecerētā arabu imperija būs daļa no Padomju Savienības imperijas... Un Rietumu sabiedrotie to nemēģina nopietni aizkavēt. Ēģiptes zaudēšana Rietumiem var maksāt visa Afrikas kontinenta un Vidēja Austrumu naftas zaudēšanu.

MASKAVAS SAIMNIECISKĀ EKSPANSIJA BIEDĒ ANGĻUS

APVIENOTĀS KARALISTES MINISTRU PREZIDENTI LONDONĀ

Lai novērstu inflācijas draudus, Anglija samazina aizsardzības budžetu

PRIVĀTSARUNAS AR 8 APVIENOTĀS KARALISTES MINISTRU PREZIDENTIEM ANGLIJAS MINISTRU PREZIDENTS ĪDENS UZKLAUSA PĒDĒJO DOMAS AIZSARDZĪBAS JAUTĀJUMĀ

Londonā. — Sākoties Apvienotās Karalistes ministru prezidentu konferencei šī gada 27. jūnijā Londonā, Anglijas finanču ministrs Mekmillens ziņoja, ka Anglija, lai mazinātu inflācijas draudus, samazinājusi aizsardzības budžetu 50.5 milj. mārciņu apmērā. Aizsardzības budžeta samazināšana pašreiz vēl nenozīmē, ka Anglija būtu domājusi arī par savu bruņoto spēku samazaināšanu tuvākā nākotnē.

Pirms Apvienotās Karalistes ministru prezidentu konferences sākuma Anglijas ministru prezidents Īdens vairākas dienas aprunājās ar AK pārējiem min. prezidentiem, lai uzzinātu viņu domas aizsardzības jautājumos. Šo sarunu laikā Īdens **izteicās, ka aizsardzības budžeta samazināšana 50.5 milj. mārciņu apmēros vēl nebūt nav galīgais skaitlis — angļi gatavojas iet vēl tālāk,** gan iepriekš sazinoties ar pārējām Apvienotās Karalistes valstīm ,kā arī ar valstīm, kas ietelp Ziemeļatlantijas organizācijā.

Sarunu darba kārtībā ir arī Padomju Savienības saimnieciskās ekspansijas problēma. Apvienotās Karalistes ministru prezidenti centīsies izstrādāt pēc iespējas vienotu politiku, kā izturēties pret šādu saimniecisko ekspansiju.

Apvienotās Karalistes valstu ģeografiskais novietojums kopējas saimnieciskās un militārās aizsardzības plānu izstrādāšanu padara bezgala grūtu. Tā, piemēram, Anglija un Kanada pieder pie Ziemeļatlantijas organizācijas, kas, pirmkārt, rūpējas par Eiropas aizsardzību. Anglija un Pakistana ietelp Bagdādes aliansē, kuras uzdevums ir Vidējo Austrumu drošības nostiprināšana. Austrālija un Jaunzēlande ir Dienvidaustrumāzijas Aisardzības orgnizāc. dalībnieces, kamēr Indija un Ceilona sevi ieskata par neitrālām valstīm un nedomā darīt neko tādu, kas varētu nepatikt Padomju Savienībai. Kamēr Kanada un Anglija briesmas saskata Padomju Savienībā, Austrālijas un Jaunzēlandes acīs pasaules mieru visvairāk apdraud komūnistu Ķīna.

Angliju pašreiz tik daudz nebaida Padomju Savienības militārā kā saimnieciskā ofensīva. Tādēļ, jo mazāk naudas izdod aizsardzības vajadzībām, jo vairāk paliek saimnieciskai sacensībai ar komūnistiem, eksportam un palīdzībai mazāk attīstītām valstīm.

KRIEVI LATVIJĀ NERVOZĒ

Kāda persona, kas atstājusi Latviju pirms pāris mēnešiem, sarunā ar mūsu pārstāvjiem Zviedrijā pastāsta interesantus faktus par iedzīvotāju noskaņojumu Latvijā. Latvieši dzimtenē arvien vēl cer uz atbrīvošanu. Tā katra nozīmīgāka pārmaiņa pasaules politikā arī tur izraisa strauju noskaņojuma maiņu. Pēc minētās personas novērojumiem pagurums esot vērojams gan latviešu trimdiniekos brīvajā pasaulē, bet ne dzimtenē.

Viens no šādiem notikumiem, kas izsaucis satraukumu, bijis Ženēvas konference pagājušā gadā. Tad Latvijā neatlaidīgi cirkulējušas baumas, ka šīs konferences rezultātā gaidāmas pārmaiņas Baltijas valstīs. Latviešos tas ir radījis priecīgu satraukumu, bet krievu iedzīvotāji sākuši stipri nervozēt. Visi runājuši, ka krieviem būšot jāatstāj Latvija, un krievu ģimenes jau sākušas iepirkties un gatavoties ceļam. Tas atsaucās arī uz saimniecisko dzīvi, — daži iesāktie darbi pārtraukti. Tā, piemēram, ap to laiku pārtraukti Rīgas — Liepājas šosejas būvdarbi. Var jau būt, ka šai darbu pārtraukšanai bija arī citi iemesli. Bet šī nervozitāte ir ļoti raksturīga un tā dod vielu pārdomām, ka krievi varbūt tiešām būtu bijuši ar mieru piekāpties, ja Rietumu valstis būtu nākušas ar noteiktām prasībām.

Mazāku atkarību no Maskavas

RIETUMU PASAULES KOMŪNISTIEM TIKAI AR VISLIELĀKĀM PŪLĒM IZDODAS APTUVENI NOJAUST, KO NOZĪMĒ „NOTIEKOŠĀS PĀRMAIŅAS PADOMJU SAVIENĪBĀ

Kā Francijas, tā Italijas kreisā spārna sociālisti pēc lielā satraukuma raisās vaļā no saviem kādreizējiem sabiedrotiem. Anglijā, Francijā, Italijā un Sav. Valstīs komūnisti prasa savām partijām lielāku brīvību, mazāku atkarību no Maskavas

Rietumu komūnisti lāgā netic Chruščeva apgalvojumiem, ka Staļins viens pats vainojams visos viņam pierakstītos noziegumos, jo — noziegumu ir tik daudz un tie tik kolosāli, ka 1 cilvēks to visu nespēj pastrādāt. Lai cik „spējīgs" Staļins būtu bijis, viņam bijuši arī palīgi. Un par palīgiem runājot, Rietumu komūnistu skati gribot negribot vēršas uz Kremļa pusi, kur tagad „kollektīvā" bariņā saspiedušies, palmu zariem rokās, stāv vēl dzīvi atlikušie Staļina melnā darba darītāji.

Italijas komūnistu vadoņa Toljati nostāju var atzīt par visu Rietumu komūnistu prāta tecējuma vadlīniju. Dzirdējis par Staļina noziegumiem, Toļjati sacīja: „Ja jau nu Staļins patiesi bija tāds nelietis, par kādu viņš tagad tiek pataisīts, kādēļ tad jūs Maskavā par to mums, labajiem komūnistiem, nepastāstījāt? Un, ja jau Staļins patiesi bija tāds noziedznieks, kā tad iespējams, ka jūs, Staļina palīgi, tagad atrodaties Padomju Savienības priekšgalā?"

Padomju Savienības jaunā politikas līnija Rietumu komūnistiem grūti sagremojama. Mēģinot to darīt, viņi nespēj aizturēt skaļas atraugas. Chruščvam būs stingri vien jāpiepūlas, lai Rietumu komūnistus ievadītu atpakaļ kādreiz tik cieši novilktās Staļina partijas sliedēs.

JOSIFS UN VIŅA BRĀĻI

Ko Staļina laikā darīja tagadējie Kremļa valdnieki?

Brīvās pasaules uztverē Padomju Savienībā notiekošās pārmaiņas kļūst arvien mazākas, diplomātiem nākot pie atziņas, ka starpība starp Staļina diktatūru un Chruščeva un Bulgāņina „kollektīvās vadības" iekārtu ir par daudz nieciga, lai to sauktu par „pārmaiņām."

Izlasot Sav. Valstu ārlietu ministrijas publicēto Padomju Savienības komūnistu partijas pirmā sekretāra Chruščeva runu komūnistu partijas 20. kongresa laikā Maskavā, Rietumu pasaulē izraisījās dibināts jautājums — ko Staļina laikā darījuši visi šodien Kremlī valdošie komūnisti, kas tagad ar tādu skubu nolād savu agrāko kungu un pavēlnieku?

Ir zināms, ka Chruščevs ar Staļinu cieši sadarbojās no 1930. gada līdz pat viņa nāvei 1953. g. Pirms apm. 12 gadiem Chruščevs vadīja tīrīšanas Maskavas komūnistu partijā un pierādīja tādu veiklību, ka Staļins viņu nekavējoties iecēla par komūnistu partijas vadītāju Ukrainā. 1949. gadā Chruščevs atgriezās Maskavā, lai uzņemtos Maskavas komūnistu partijas vadību un īstenotu padomju kollektīvo lauksaimniecību apvienošanu. Partijas 19. kongresa laikā Chruščevu jau atzina par visas Padomju Savienības komūnistu partijas organizācijas daļas vadītāju. Par Staļinu Chruščevs toreiz sacīja: „Miljoniem cilvēku ar vislielāko ticību un mīlestību vērš savus skatus uz Staļinu, kas kopā ar Ļeņinu radīja lielo boļševiku partiju. Biedra Staļina lielākais nopelns ir tautas ienaidnieku: meņševiku, sociālrevolūcionāru, trockistu, bucharīniešu un buržuāzisko nacionālistu apkarošana — tīrās Ļeņina mācības saglābšanai."

Otrs runas vīrs Bulgāņins savu karjēru sāka čekistu rindās vēl Ļeņina laikā. Staļina ievērību Bulgāņins izpelnījās ar sekmīgu fabriku vadību. 1931. g. Bulgāņinu iecēla par Maskavas pilsētas galvu. 1938. g. viņš bija jau viens no Padomju Savienības ministru prezidenta vietniekiem.

Īstie Bulgāņina varas laiki sākās Otrā pasaules kaŗa posmā, kad Staļins viņu iecēla par vienu no vadošajiem politiskiem komisāriem, kas bija atbildīgi par padomju armijas lojālitāti. Kaŗa pēdējos gados viņš strādāja Staļina vadītajā Aizsardzības padomē, kas veidoja Padomju Savienības militāro mašīnēriju.

Tagadējais elektrības ministrs Maļenkovs savu karjēru sāka kā Staļina personiskais sekretārs. 30-to gadu laikā, būdams komūnistu partijas personāla daļas vadītājs, Maļenkovs bija viens no tiem, kas izvēlējās „iztīrāmo" komūnistu vārdus. 1939. gadā ar Staļina svētību Maļenkovs nonāca politbirojā. Otrā pasaules kaŗa laikā viņš bija Aizsardzības padomes loceklis. Toreiz, kā zināms, Aizsardzības padome vadīja Padomju Savienību.

Padomijas augstākās padomes prezidija pr-dis Vorošilovs ar Staļinu sāka sadarboties jau pilsoņu kaŗa laikā un šo sadarbību turpināja visu laiku. Vorošilova pakalpojumus vērtēja visai augstu, jo jau 1926. gadā viņu ieskaitīja politbiroja rindās. Vēlākos gados Vorošilovs bija armijas komandieris un viens no galvenajiem plašās virsnieku tīrīšanas vadītājiem.

20. kongresa laikā Chruščevs atzina, ka minētās tīrīšanas stipri pavājinājušas Padomju Savienības bruņotos spēkus.

Un ko par saviem rokas puišiem teica pats Staļins? Dienvidslavijas viceprezidents Kardels, kas ar Tito nesen apmeklēja Padomju Savienību kā aculiecinieks stāstīja: „Pirms desmit gadiem, kad Tito bija kļuvis slavens kā Dienvidslavijas partizānu vadonis un varu Dienvidslavijā pārņēmis savās rokās, Staļins viņam par godu rīkoja plašu banketu, kurā, uzsitis Tito uz pleca, teicis: „Cik žēl, mīļais Valter (Tito kominterna vārds), ka tu tagad dzīvo un strādā Belgradē, nevis man blakus Maskavā. Cik daudz labprātāk es redzētu tevi, nekā šīs te cūkas pie mana galda, šos vājos bezmugurkaulainos idiotus, kas visu laiku maisās man apkārt."

DRAUSMĪGA AUTOKATASTROFA UZ 401. CEĻA

Osvaldu Ivanu liktenis divreiz izglābj no nāves auto sadursmē

26. jūnija naktī uz 401. autoceļa Toronto tuvumā notika viena no smagākām un drausmīgākām autokatastrofām, kāda pieredzēta pēdējos gados Kanadā. Sadursmē nonāvētas 4 personas, 2 smagi ievainotas, bet vairāki citi braucēji izglābušies tikai pateicoties ārkārtīgai veiklībai vai laimei.

Starp tiem ir arī Osvalds Ivans, kurš braucis mājās no darba Ošavā un kura automašīna izglābusies no sadursmes tikai pateicoties lielajam ātrumam, ar kādu tā apbraukusi smago mašīnu un nobraukusi ceļa sānos (skat. schēmu).

Katastrofa notikusi tādēļ, ka, nogriežoties no Liverpul ielas uz 401. lielceļu, viena automašīna iegriezusies pretējā vienvirziena ceļā, kur sadūrusies ar pretimbraucēju.

Trieciens, abām mašīnām kopā apm. 130 jūdžu st., bijis tik spēcīgs, ka pēc ārsta atzinuma nogalinātajiem nav palicis nesalauzts neviens kauliņš... Policijas mašīna, kura mēģinājusi notvert nepareizo braucēju, piebraukusi tikai 2 minūtes par vēlu.

O. Ivans, kuru pēc sadursmes policija pratinājusis kā tuvāko aculiecinieku, izsakās, ka skats sadursmes vietā bijis neiedomājami drausmīgs. Redzot asins peļķes, pārgrieztās rīkles, saberztos kaulus un saškaidītās iekšas, viņi abi ar ceļa biedru kanadieti pagībuši. Turklāt visu laiku bijis arī jādomā, ka izglābušies no nāves tikai par dažām sekunžu desmitdaļām, ar noberztu mašīnas sānu nogriežoties no ceļa. O. Ivanam šis ir jau otrs liktenīgs gadījums, kad viņš izglābies no nāves autokatastrofā: pagājušā gada septembrī viņa vadītā automašīna uz 5. autoceļa aizķērusies aiz kādas pretimbraucējas mašīnas spārna un vairākas reizes apsviedusies apkārt. Mašīna palikusi gulot pilnīgi sadauzīta, un aculiecinieki jau izsaukuši morga transportu, bet tas braucis veltīgi, jo O. Ivans, kā par brīnumu, cietis tikai vieglus ievainojumus...

O. Ivans ir saderinājies un 4. augustā viņam paredzētas kāzas. Sai pašā datumā kāzām biiis jānotiek arī vienam no sadursmē nogalinātajiem. Jādomā, ka pēc šiem divi gadījumiem O. Ivans var sevi uzskatīt pār drošu visās satiksmes klizmās.

Augšējā schēma rāda, kā notikusi liktenīgā katastrofa. Nogriežotie s no Liverpool ielas pa kreisi, K. Mc Cauley vadītā automašīna iegriezusies vienvirziena ceļā, kur pilnā sparā sadūrās ar A. Boniface mašīnu. Ar x apzīmēta automašīna, kurā ar kanadiešu kollegu braucis O. Ivans, bet kas no sadursmes izvairījusies.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

Privātais un valsts kapitālisms

K. KAMPE

Interesanti atcerēties, cik pilnīgu un pamatīgu vienlīdzību komūnisti mēģināja reālizēt savas varas sākumā. To laiku labi raksturo anekdotiskais notikums ar Šaļāpinu. Kad visiem bija noteiktas vienādas algas, Šaļāpins gājis uz operas kasi un teicis kasierei: „Mēs saņemam to pašu algu; jūs šovakar ejiet dziedāt, bet es pārdošu biļetes." Toreiz komūnisti teica, ka nekādas privātas mājsaimniecības vairs nebūs, ēdienus gatavos visiem kopīgi, bērnus turēs kopīgās audzināšanas iestādēs un tā, lai vecāki savus bērnus nemaz nevar atšķirt no citiem, lai nevar tiem parādīt kādas priekšrocības. Laulības šķiršana bija vienkārša reģistrācija uz viena laulātā paziņojumu, ka viņš laulību izbeidz, ko tad otram tikai paziņoja zināšanai; nekādu alimentu, ne nodokļu; visus izdevumus bija paredzēts segt no komūnas kopējiem ienākumiem, un tā bija domāta kā tāda vienība, kur viss pieder visiem un kurā no katra prasa pēc viņa spējām un katram dod pēc viņa vajadzībām.

Drīz izrādījās, ka vienlīdzība nav reālizējama pat ar varu. Dievinot strādnieku kā vienīgo īsto sabiedrības locekli, komūnisti bija nonākuši tik tālu, ka gandrīz vairs nebija tādu, kas vēlētos pamest slaveno proletāriāta stāvokli un iegūt kādu augstāku intelligences pakāpi, un viņi bija spiesti studentiem maksāt algas. Līdzīga parādība šodien vērojama Amerikā, kur arī tieksme pēc izglītības ir samērā vāja. Te to nobremzē strādnieka izcilais materiālais stāvoklis, jo viņš pelna to pašu, ko profesors. Šai zemē intelligence netiek cienīta.

No komūnistiskās idejas praktiski ir izveidojies valsts kapitālisms ar komūnistiem kā valdošo šķiru. Un šodien pasaule pazīst divas valdošās šķiras: privātos kapitālistus rietumos un valsts kapitālistus austrumos, un tā tas vienmēr ir bijis, kopš vēsture ir rakstīta, ka masa strādā, lai nedaudziem sagādātu luksuriozu materiālo dzīvi. Valsts kapitālistiem ir daudz vieglāk nekā privātkapitālistiem, jo nav jādod masām ne automobiļi, ne elektriskie ledusskapji, ne veļas mazgājamās mašīnas, lietas, ar kurām nevienā karā nevar uzvarēt, bet valsts kapitālisti to vietā var taisīt militārās mašīnas. Ne pie valsts kapitālisma Krievijā, bet pie privātkapitālisma Amerikā ir izveidojusies arī strādnieku materiālās dzīves relatīva paradīze. Valsts kapitālisms ar daudz lielāku spēku lieto tās pašas privātkapitālisma metodes: maksā lielas algas tiem, kuru darbs dod lielus rezultātus. Ja ASV tikko skolu beidzis inženieris saņem tikai to pašu, ko strādnieks, tad Padomju Savienībā tas saņem desmit reizes vairāk. ASV ir inženieru trūkums, bet Padomju Savienībā to netrūkst. ASV nevar sūtīt savus inženierus uz mazattīstītām zemēm, jo šo speciālistu trūkst, bet PSRS to var.

Valsts kapitālisms var padot savus ražojumus ārzemēs lētāk nekā privātkapitālisms. Kapitālisms kā valdošā šķira ekonomiskā sacensībā valsts kapitālisms ir efektīvāks ierocis nekā privātkapitālisms. Tādēļ Rietumi par Kremļa jauno politiku ir vairāk uztraukušies nekā par to politiku, ko lietoja Staļins. Valsts kapitālisma jaunā politika, kas iziet uz tirdzniecības sakaru un iespaida iegūšanu mazattīstītās un agrākās Rietumu koloniju zemēs, tik lielā mērā sekmē valsts kapitālisma varas pieaugumu, ka mēs esam nonākuši tuvāk pie tā stāvokļa, kur privātā un valsts kapitālisma sacensībā pirmie pie kara, kā politikas ieroča, būs spiesti ķerties privātkapitālisti. Kā vienmēr, nepareizas politikas rezultāti ir jālabo ar militārām operācijām. Lieta ir nonākusi tik tālu, ka runa vairs nav par apspiesto tautu atbrīvošanu, bet par brīvības paturēšanu tiem, kam tā vēl ir.

Vēsture deva privātkapitālismam daudz izdevību atbrīvoties no valsts kapiltālisma konkurences bez speciāla kara, bet visas tās ir palaistas garām. Pēdējā izdevība bija, Vācijai un Japānai noejot no pasaules militārās skatuves. Šīs valstis militāri neiznīcināja PSRS, bet ASV. Bez ASV iejaukšanās Hitlers komūnismu būtu likvidējis. Ja nu ASV gāja komūnismu glābt, tad ar to glābšanu ar vajadzēja pietikt, tad vajadzēja komūnistiem pateikt, ka pēc kara viņiem jāiet atpakaļ uz viņu pirmskara robežām un to darīt viņus varēja arī piespiest, jo tad ASV bija atombumba, bet PSRS tās vēl nebija. Tad koeksistenci tagad varētu spēlēt ar daudz vājāku pretinieku, un līdzsvara uzturēšanai apbruņot demokratisku Vāciju, kā to tagad mēģina darīt ar Rietumvāciju, jo Rietumi tak teica, ka viņi necīnās pret vācu tautu, bet pret Hitleru, un tas ir pareizi, jo ja vācu tauta nesargā Eiropu un Rietumu kultūru no āziātu invāzijas, tad tas ir jādara amerikāņiem pašiem, bet cik sekmīgi viņi to ir darījuši, to mēs zinām.

Ja saka, ka ASV iestājās karā, lai glābtu Angliju, tas lietu negroza; Angliju varēja izglābt arī bez komūnisma varas izplēšanas, kas radīja tikai draudu izglābtās Anglijas nākotnei un ne tai vien. Atdodami valsts kapitālisma diktātūrai veselu rindu brīvu Eiropas valstu, noteicēji privātkapitālisti ir rīkojušies ne tikai pret šo valstu resp. tautu interesēm, kādu rīcību politikā mēdz ieskatīt par normālu, bet pilnīgi noteikti paši pret savām interesēm, kādas savas rīcības sekas viņi jau tagad smagi izjūt.

Šodien viņiem starptautiskā politikā ir jācīnās pret valsts kapitālismu ne šo verdzībā atdoto tautu, bet viņu pašu dēļ. Brīvība apspiestajām tautām [illegible] nav un [illegible] un to kā [illegible] nominālā. Jā [illegible] par Vācijas apvienošanu vācu tautai runāšana. Vācijas apvienošana ir ASV pašas interesēs. Neskumsti, trimdiniek, un nelūdz žēlastību: tavas dzimtenes atbrīvošana no valsts kapitālisma diktātūras varas ir tavu [illegible] tiešās un neatliekamās interesēs.

SKAUTI SACENŠAS ŠAUŠANĀ

DV apvienības pr-ks T. Sīlis (no kr.) pasniedz ceļojošo balvu J. Pastenlekam   Foto P. Slavinskis

DV apv. Ziemeļkalifornijā, lai veicinātu šaušanas sportu, dāvinājusi ceļojošo balvu Palo Alto latviešu Durbes skautu pulciņam. Balvu savā īpašumā varēs iegūt labākais šāvējs tikai tad, ja būs to izcīnījis trīs reizes pēc kārtas. Pirmo reizi šo balvu izcīnīja Jānis Pastenieks, sasniedzot 76 punktus, otrā vietā palika I. Bitāns ar 75 p., bet trešā — J. Petričeks ar A. Kāpostiņu, sasniedzot katrs 70 p.

Birutu Kaņepi un Alfredu Straumani 24. jūnijā salaulāja māc. A. Čops sv. Andreja baznīcā Toronto   Foto A. Jānītis

Invalidi darbojas kultūras laukā

Latviešu kara invalidu apvienības valdes un revīzijas komisijas kopsēdē 9. jūnijā Hamburgā piedalījās valdes locekļi P. Začs, A. Šūpulnieks, M. Rubenis, V. Spēks, A. Liepiņš, revīzijas komisijas pr-dis M. Nelsons un informācijas nozares vad. K. Štāmers.

Priekšsēdis P. Začs informēja par Hamburgas latviešu kora un tautas deju grupas braucienu uz Holandi, kuru ar DM 100 atbalstīja LKIA. Brauciens izdevies labi un uzskatāms par vērtīgu panākumu, jo daudziem holandiešiem palīdzējis pareizāk izprast mūsu tautas stāvokli. LKIA Lībekas un Hamburgas nodaļas kopīgi ar pārējām latviešu organizācijām piedalījušās dziedātājas E. Žagariņas un aktrises S. Sējas-Amatnieces koncertu sarīkošanā Lībekā un Hamburgā. Hamburgā kopīgi noorganizēta rakstnieka M. Zīverta teātra grupas izrāde un Ģimenes dienā pasniegti ziedi invalidu ģimenēm. Funkturma nometnē P. Začs referējis par Kurzemes pēdējām dienām.

Kopsēdē, starp citu, pārrunāja pilnsapulces lēmumu īstenošanu, iepazinās ar vairākām ASV biedru vēstulēm, kuras saņemtas pēc pilnsapulces un tajās izteiktajiem vēlējumiem un uzņēma jaunus biedrus.

Kultūrālā darbā padomā vairāki koncerti un referāti — septembrī Oldenburgā viesosies Hamburgas latviešu koris un tautas deju grupa.

V. S.

JĀNI LAIMONI BLĪŅA
d. OZOLIŅU
no Taurupes pag.
Siliņiem
MEKLĒ MĀTE
Sibirijas koncentrācijas nometnē.
Rakstīt V. PALMAM, 61 Hogarth Ave., tel. RI 3670, Toronto, Ontario Canada.

VAJADZĪGA
VECĀKA SIEVIETE
1 g. un 9 mēn. veca puisīša uzraudzīšanai.
Zvanīt vakaros
GE 5564, Toronto.

VIENU MĒNESI RIETUMEIROPĀ

DV KV PR-ŽA V. MUKTA CEĻOJUMA PIEZĪMES

DZĪVES APSTĀKĻI VĀCIJĀ (2)

1. VĀCIJAS JAUNUZBŪVE

Pēc Otrā pasaules kara Rietumvācija, kopš to atstāju pirms 8 gadiem, pārveidota līdz nepazīšanai. Visas drupas gandrīz 100 proc. novāktas, un to vietā uzceltas jaunas un modernas celtnes. Ja vēl kur redzamas kara sekas, kaut ļoti reti, tad arī tur jau veikti visi priekšdarbi celtņu atjaunošanai vai jaunbūvēm. Grūti iedomāties, ka samērā īsā laikā ir bijis iespējams visu to paveikt.

Ja kāds ir redzējis sabumbotos Rūras apgabalu, Ķelni, Štutgarti, Mincheni, tas šodien šīs vietas vairs nepazīs. Ir uzceltas jaunas fabrikas, tāpat fabriku iekārta ir vairāk kā moderna. Galvenais, kas duras acīs, ir lielā dzīvojamo telpu izbūve, veikums Maršala plāna ietvaros. Vienalga, lai kur arī brauktu vai ietu, redzamas veselas serijas jaunceltņu t. s. „zīdlungi," kur novietojas gan fabriku strādnieki, gan bēgļi, kas jau savā laikā bija Vācijā pa kara laiku, kā arī tie daudzie tūkstoši, kas ik dienas pārnāk no Austrumu zonas. Taisni jābrīnās, ka ir zeme, kas spēj uzņemt daudzos pārbēdzējus, ierādīt tiem apmetnes un tos uzturēt, jo lielam vairumam bēgļu nav iespējams darbu atrast. Tos uztur valdība.

Pašas būves, it sevišķi jaunceltnes, lielāko tiesu ir mūra ēkas ar visām ērtībām. Ne jau visās ēkās ērtības ir bijis iespējams jau tagad ierīkot, bet tas ir tikai laika jautājums. Tomēr jāsaka, ka jaunceltās dzīvojamās mājas, kaut arī tās labi izskatās un ir stabilas, ir tomēr ar daudziem trūkumiem. Tā, piemēram, daudzām mājām, kurās esmu bijis iekšā, nav centrālapkures. Tā iekārtota ar mazām ogļu vai eļļas krāsniņām, kas iebūvētas katrā dzīvoklī, galvenokārt uz dzīvokļa turētāja rēķina. Tāpat daudzos dzīvokļos nav vannu. Bez tam pašas ēkas celtas diezgan lielā steigā, trūkst attiecīgās izolācijas. Nevar salīdzināt šīs celtnes ar Kanadā celamajām ēkām. Ja Kanadā mājām mūris kādreiz ir šķobīgs, tad katrā ziņā tomēr ir gādāts par izolāciju un apkures ierīcēm pagrabā, lai visu māju varētu apsildīt no pagraba. Šāds problēmas atrisinājums Vācijā ir diezgan pasvešs, vismaz jaunceltnēs.

Kā jau minēju, pilsētas ir atjaunotas, tāpat atjaunoti ir ceļi un tilti. Satiksme ir ļoti ērta, galvenokārt ar vilcieniem. Stacijas vienmēr ir ļaužu pilnas. Tie nāk un iet, tāpat kā vilcieni. Ērtība ir arī tā, ka nav jāgaida stundām ilgi, ja gadās vienu vilcienu nokavēt. Nav tā kā Kanadā, ja, piem., grib aizbraukt no Toronto uz Montreālu, tad, ja vienu vilcienu nokavē, jāgaida vairākas stundas, kamēr sagaida nākošo. Stacijās ir dzīvība dienu un nakti. Bez liekas meklēšanas vienmēr var dabūt atspirdzinājumus, galvenokārt desiņas un alu, kas šajā zemē ir ļoti iecienīts gardums. Atspirdzinājumus pasniedz gan vilcienos, gan stacijās uz peroniem, gan arī staciju bufetēs. Auto ceļi ir pilni mašīnām. Redzamas visāda veida automašīnas, pat arī tādas, ko lāga par automašīnām saukt nevarētu, kā piemēra pēc mazie „messeršmitiņi", kas ir uz 3 riteņiem, mazs slēgts divvietīgs vāģītis. Tas brauc ar samērā lielu ātrumu, ap 100 km st., patērējot maz degvielas. Daudz ir motociklistu un velosipedistu, kas visi trauc ar iespējami lielāko ātrumu. Tieši jābrīnās: visiem Vācijā tieksme braukt ar iespējami lielu ātrumu, jo ātrums uz ceļiem nav ierobežots. Caurmērā auto braucējs brauc ar 100 km ātrumu stundā. Arī pilsētās ātrums ir diezgan prāvs. Iespaids tāds, ka kājinieki, netiek „ņemti par pilnu." Katram pašam jāuzmanās, lai tas netiktu sabraukts, jo braucēji lielā steigā traucas uz priekšu.

Veikali ir preču pārpilni. Cenas, salīdzinot ar izpeļņu, ir diezgan augstas. Tā, piemēra pēc, pāris vīrieša kurpju maksā pāri par 30 DM, bet vidējā strādnieka izpeļņa ir ap 12 DM dienā. Ādas preces Vācijā ir tomēr lētākas, salīdzinot pēc kursa un kvalitātes ar citām zemēm. Preces ir ļoti gaumīgas un glītas, bet nevar teikt, ka apkalpošana būtu priekšzīmīga. Lai gan dažreiz veikalā nav neviena pircēja, ienācējam labu laiciņu jāpagaida, kamēr to apkalpo. Iestādēs ir augstā cieņā birokratisms. Katram papīram bieži arī visnenozīmīgākajam, dažu labu reizi jāslīd cauri daudzām rokām. Tāpat zīmīga ir vecā „paraža," ka svešiniekam nav sevišķi ieteicams prasīt ceļu vai ielu, jo jārēķinās ar to, ka atbilde būs aplama. Visumā vācieši tomēr ir diezgan laipni, lai gai ir manāma zināma uzpūtība, kas liek domāt, ka pamazām sāk atdzimt prūšu gars.

Vācieši ir ļoti darbīgi un, pēc viņu pašu izteicieniem spriežot, viņi var daudz vairāk atļauties nekā pirms kara. Tas, protams, zīmējas uz vietējiem. Bēgļiem apstākļi ir drusku citādi. Arī baltvāciešus paši vācieši ne visai labi ieredz. Tāpēc nav jābrīnās, ka repatrianti uztur labas attieksmes ar latviešu bēgļiem.

Politiskā ziņā Vācija šodien ir divu asmeņu iesprostojumā. Viena daļa sociālistu un komūnistu (komūnistu partija Vācijā ir atļauta), vērš skatus pāri dzelzs aizkaram un kāro pēc Vācijas apvienošanas uz tādas bazes, kas būtu komūnistiem labvēlīga. Ādenauera atbalstītāji domā citādi. Līdz ar to šodien nav īstas skaidrības, kas ar Vāciju var notikt nākotnē, jo nav garantijas, ka nākošās vēlēšanās Ādenauera spārns uzvarēs. Šo jautājumu dzird diezgan bieži cilājam, jo Vācijā ir jūtama samērā liela komūnistu propaganda. Man pašam bija izdevība sarunāties ar vienu otru neapmierināto, it sevišķi tādiem, kas nav samierināti ar būvdarbiem, kas veikti Maršala plāna ietvaros. Galvenais pārmetums ir tas, ka daudzās jaunceltnēs tiekot novietoti bēgļi, kā arī angļu, amerikāņu un franču karaspēka vienību piederīgie. Ir a dzirdēti daudz citi argumenti, kas liek domāt, ka komūnisti dara visu iespējamo, lai vācu tautu sarīdītu pret pašreizējo valdību. Kāds būs iznākums, par to šobrīd grūti spriest.

(Turpinājums sekos)

SVINĪGS NOTIKUMS OKSFORDĀ

Māc. D. Ostergrens ar teol. stud. M. Slokenbergu un J. Jurģi Oksfordā.   Foto E. Šulcs

Lielbritanijas lut. pad. loc. D. Ostergrens un divi latviešu teoloģijas stud. vada aizvesto piemiņas dievkalpojumu

Anglijā, Londonas latviešu draudzē aug divi jauni Dieva vārda sludinātāji. Viņš no tiem ir draudzes mācītāja vecākais dēls M. Slokenbergs. Oksfordas Jēzus koledžā viņš šai pavasarī beidza otrā gada teoloģijas studijas. Ne mazāk teicams ir arī draudzes padomes bij. pr-ks J. Jurģis, kurš Mansfildas kolledžā beidzis pirmā gada kursu.

Svētdien, 17. jūnijā, abi uzņēmīgie jaunieši pirmoreiz piedalījās latviešu baznīcas ceremonijā, asistēdami amerikāņu mācītājam D. Ostergrēnam, kas Oksfordā, Sv. Miķeļa baznīcā vadīja aizvesto piemiņas dievkalpojumu.

Tā kā plaši pazīstamais luterāņu garīdznieks, ievērojot draudzes mācītāja R.Slokenberga lūgumu, Oksfordā viesojās pirmoreiz, svētbrīdis noritēja patiesi svinīgā garā. Pavasara ziediem greznotajā dievnamā latviešu vidū bija arī igauņi un angļu jaunieši.

Zemu, zemu noliecās visu galvas, kad sirmais mācītājs pieminēja kā latviešu, tā mūsu kaimiņu tautu ciešanas.

„Bet nebīstieties," viņš nobeigumā uzsvēra, „palieciet uzticīgi Dieva lūgšanai mātes valodā, savai tautai un iesāktajai taisnības un brīvības cīņai, tad tā jūs vedīs pretī uzvarai."

Pēc dievkalpojuma Jēzus kolledžā bija klāts tējas galds, kur augstais viesis, dzīvi interesējās par M. Slokenberga un J. Jurģa studiju gaitu, par latviešu garīgo un laicīgo dzīvi Oksfordā. Viņš izteica arī dziļu nožēlu par to, ka draudzes gans, lai gan sekmīgi pārcietis kuņģa operāciju, tomēr nav varējis piedalīties šīs dienas dievkalpojumā.

Aiz kolledžas logiem jau krēslojās vakars, kad abi studenti laipni izvadīja pēdējos viesus. Jācer, ka vasaras brīvlaikā arī pārējās latviešu draudzes Anglijā aicinās viņus viesos. Māc. D. Ostergrēna vārdiem runājot, tas būtu pienākums pret solījumu lūgt Dievu mātes valodā.

Aizvesto piemiņas dievkalpojumu pieminēja arī vietējais laikraksts Oxford Mail, norādot, ka ziņas no Latvijas vēl nebūt neliecina par terrora beigšanos. Tagadējie varas vīri to tikai izdarot gudrāk, aizslēpjot ziediem vilinošu melu propagandu.

E. Šulcs

KANADĀ

TORONTO

● Toronto sv. Andreja draudzes lauku īpašuma pareizā adrese ir: Latvian Church Camp „Sidrabene," R.R.6. Milton West, Ont., Canada.

● Pirms nepilna mēneša, krāsojot kādu ēku Skarboro rajonā, kāpņēm iegrimstot mīkstā zemē, krita un lauza kāju krāsotāju meistars J. Sukurs. Slimnīcā konstatēts, ka J. Sukurs satriecis papēža kaulu, un ka viņam būs vēl nepieciešamas vairākas operācijas, lai varētu sākt brīvi staigāt. J. Sukurs no slimnīcas izlaists Jāņu sestdienā, bet viņam pagaidām jāstaigā vēl ar kruķu palīdzību, jo kāja iegipsēta.

● DV Toronto nodaļas rīkotā Jāņu balle plašajās Palace Pier telpās deva ap 600 Jāņu bērniem jaukų iespēju izdejoties un izlīgoties ezera ūdeņu malā, pajūsmot dūmakainās mēnesnīcas apmirdzētajā dejas zāles pastaigas „pludmalē." Sarīkojumu ievadīja „Dainas kora Jāņu vakara uzvedums, kurā atplauka pat teiksmainais papardes zieds.

● DV Sporta klubs rīko sestdien, 30. jūnijā plkst. 20.00 DV namā, 123 Huron St., Draudzības vakaru ar viesu vienības — Klīvlendas futbolistu piedalīšanos. Laipni aicināti visi sportisti, DV Toronto nod. biedri un pārējie interesenti piedalīties šai vakarā, lai pavadītu sadraudzīgas stundas ar aizrobežas draugiem.

LONDONĀ, ONT.

● Londonieši šogad līgoja pašā zāļu dienas vakarā Dorčestrī. Tur Aurālija Liepiņa un Ervīns Ūdris ievadīja līgošanu. Viņiem pievienojās citi, pēc brītiņa sadaloties meitu un puišu pulkā, kuri apmēram pus stundu čītīgi aplīgojās. Pēc tam tautieši plašajā laukumā sadalījās vairākos pulciņos un pie uguns sārtiem turpināja līgošanu un mielošanos. Tanī pašā laikā zālē spēlēja orķestris, un tautieši dejoja un līksmojās ilgāku laiku. Sarīkojums bija labi apmeklēts un pagāja jautrā noskaņojumā. Ps.

ST. KATARINA

Vietējā CKTB raidītājā notika baltiešu tautām kopīgs Aizvesto piemiņas dienai veltīts raidījums. Raidījuma vadītājs savā uzrunā sīki pakavējās pie šīs dienas notikumiem, sniedzot pārskatu par deportācijām un necilvēcīgo norisi. Programmā dzirdējām min. tautību dziesmas un mūziku. Pateicība par raidījuma labu izdošanos pienākas latviešu organizāciju pārstāvim E. Saksam.

Sakarā ar Aizvesto piemiņas dienu Al. Sprūdžs vietējā laikrakstā bija ievietojis garāku rakstu, kurā aprādīti apstākļi deportāciju laikā un notikumu norise pašreiz Baltijas valstīs.

● 15. jūnijā vietējā slimnīcā rosīgā sabiedriskā darbinieka, LNAK Sprūdža ģimenē piedzimusi pirmā meita — Anda Kristīne.

● 7. jūlijā Mednieku — makšķernieku klubs rīko zušu zvejošanas sacensības. Sapulcēšanās, reģistrēšanās un vietu izloze notiks pie Niagaras upes (Niagara on the Lake) starp Niagaru un Kvinstonu, Piknika parkā no plkst. 5 - 6.30 vakarā. Sacensības notiks laikā no 7-11 vakarā. Dalībniekiem atļauts lietot vienu šņori ar ne vairāk kā trim āķiem. Godalgas paredzētas: 1) par lielāko zuti, 2) lielāko skaitu un 3) lielāko kopsvaru. Dalības nauda kluba biedriem 50c, nebiedriem 1 dolars no personas.

Vadoties no iepriekšējā gada pieredzes arī šogad, paredzēts kupls makšķernieku pieplūdums.

Tuvāka informācija pie kluba pr-ka J. Jundža, 57 Hillview Rd., St. Catharines, Ont., tel. MU 2-7485.

L. L.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 10

Apdrošināšana
14 labākajās sabiedrībās
VALD. BEBRIS
Tel. WA 2-5913,
48 Rathnally Ave, Toronto

LASĪTĀJU vēstules

VAI TAS BIJA PAREIZS SOLIS?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Nesen mēs lasījām ziņu, ka Alfreds Bērziņš no Ņujorkas sarunājies pa telefonu ar Padomju Latvijas ministru prezidenta vietnieku V. Plūdoni. Tas ir ievērības cienīgs notikums, tomēr jājautā, vai tas bija labi pārdomāts solis? Ja neatkarīgās Latvijas pēdējās valdības loceklis uzsāk tiešas sarunas ar Latvijas okupantu ieceltās valdības locekli, tad tas jau izskatās pēc diplomātisko attiecību nodibināšanas. Bet mēs taču atrodamies cīņā pret komūnistu uzspiesto valdību mūsu dzimtenē un turpināsim šo cīņu līdz galam. Komūnistu iecelto valdību Latvijā neatzīst arī ASV un lielākā daļa brīvās pasaules valstu un tās nav stājušās nekādos sakaros ar okupācijas varu Latvijā.

Laikam taču par šo notikumu dabūs zināt arī latvieši dzimtenē, ja ne tieši no okupantu varas, tad ar Amerikas Balss starpniecību. Jāievēro, ka Alfreds Bērziņš bija viens no autoritārā režīma stūrakmeņiem. Paceļas jautājums, kādu psīchologisku iespaidu tas atstās latviešos dzimtenē, ja tieši šī persona izvirzās kā pretspēlētājs komūnistu varai Latvijā.

A. V., Čikāgā

JŪS MEKLĒ ATSAUCIETIES —

Amerikas latviešu apvienības sekretāriātā pienākušas ziņas no piederīgajiem sekojošām personām:

Jānim Kārkliņam, dz. 1924. g. (meklē brālis Alfreds); Eduārdam Bernhardam, dz. 1916. g. 18. februārī Ventspilī; Kārlim Losbergam (meklē meita); plkv. Kārlim Berkim; Ferdinandam un Egonam Pienkavam; Jānim Aloiza d. Sondoram (meklē brālis); Žanim Feldmanim, dz. 1920. g. 10. jūlijā (ziņas no mātes); Mirdzai Kalnājs, dz. Sebris (meklē tēvs); Pēterim Verneram Tomam no Galgauskas pag. (vēstule no meitas Elgas); Jānim Gelbe; Jūlijam Lazda; Nikolajam Muņģirovam (meklē sieva); Ženijai Goldei (apm. 38 g.), dz. Streips un Streipam (apm. 66 g. v.); Jānim Goldam; Pēterim Atrenam (miris?); Erikam Alfreda d. Janerovskim, Jānim Andreja d. Novadam; Vasilijam Uljana d. Bobrovam; Arturam Blumbergam; Ādim Vinkleram; Jēkabam un Vilim Blumbergam; Nikolajam Dozenbergam; Mīcei Turkai (bērni Viljams un Alise), Gunaram Berkim, Rasmai Līcis, dz. Skulte (meklē māte); Martai Krastiņai, dzim. Mālpilī; Paulim Baumam un viņa sievai; Linardam Eduarda d. Allenam, dz. 1924. g. 17. martā Raunā (meklē māte); Arturam Jāņa d. Kalniņam, dz. 1920. g. (meklē brālis); Haraldam Lankšam, Lanksch, dzim. 1908. g. 20. dec. (meklē māte); Jānim Pētera d. Grīslim, dz. 1898. g. ar ģimeni; Ženijai Pētera m. Vītolai; Marijai Pētera m. Romānovai, dz. Vītols no Rīgas (ziņas no māsas Latvijā), Jānim Aleksandra d. Melgailim, dz. 1929. gada Baižkalna p.; Jānim Saltiņam, dz. 1926. gada 24. janvārī, Tālivaldim Kārļa d. Bērziņam, dz. 1919. gada 8. janvārī (meklē vecāki); Jānim Priedem ar sievu Annu Priedi; Valdai Jāņa m. Vabulei (meklē māte); Ainai Jāņa m. Karlsonei, dz. apm. 1925. g.

Rakstīt un pieprasīt Amerikas latviešu apvienības kartotēkai uz sekojošu adresi: American Latvian Assoc., Inc. — 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D.C., U.S.A. (Tel. DUpont 7-7812). Atbilžu pieprasījumiem pievienojams labprātīgs ziedojums izdevumu segšanai.

LATVIEŠU ĀRSTI
TORONTO
Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.
Dr. P. BARDIŅŠ, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7208.
Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.
Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St., tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.
Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.
Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.
GAL[illegible]ŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

D. G. Keitons

PIRMAIS JŪLIJS – KANADAS NACIONĀLĀ SVĒTKU DIENA

Toronto universitātes fakultātes dekāna un nesen publicētās Kanadas pirmā ministru prezidenta, sēra Džona A. Mekdonalda biografijas autora speciālraksts Dominijas dienai.

1867. gadā pirmais jūlijs visā Kanadā bija gaiša, silta, saulaina diena ar zilām bezmākoņainām debesīm un vieglu vējiņu, kas mazināja vasaras saules karstumu. Jaunā britu Ziemeļamerikas federālā ūnija Kanadā — sākās ar šo dienu. Agrā rīta stundā atskanēja karaliskie salūti - 21 lielgabala šāviens Halifaksā, Fredriktonā, Montreālā, Kingstonā, Toronto un visās citās jaunās federācijas svarīgākajās pilsētās. Zvani skanēja pilsētu valžu namos un baznīcu torņos. Drīz ielas pildījās ļaudīm, kas svinīgi devās katrs uz savas ticības dievnamiem, lai lūgtu par dominijas labklājību un panākumiem.

Mazliet vēlāk, kad saule bija pavirzījusies augstāk pie debess loka un pulkstenis jau rādīja gandrīz 11 stundu, ļaudis sāka pulcēties parkos, tirgus un kareivju parādes laukumos, lai visā zemē atzīmētu šīs dienas vissvarīgāko un svinīgāko notikumu: tika nolasīta karalienes Viktorijas karaliskā deklarācija, kas oficiāli pasludināja jaunās federācijas oficiālo tapšanu.

Šīs deklarācijas nolasīšana bija kanadiešu vēsturē vislielākais notikums. Britu Ziemeļamerikas trīs provinces apvienojās „dominijā ar vārdu Kanada". Tā tapa pavisam jauna nacionāla valsts.

Līdz tam Jaunskotija, Jaunbrunsvika un Kanada bija bijušas atsevišķas provinces. Protams, tās bija vienotas ar savu piederību pie britu imperijas un ar savu uzticību Lielbritanijas kronim; bet tām nebija ūnijas saišu savā starpā. Britu Ziemeļamerikā nebija nacionālā parlamenta, bet katrai provincei pašai savs gubernātors, savs ministru prezidents un kabinets, sava maza provinces likumdošanas iestāde. Visu provinču politiskā darbība bija niecīga, un saimnieciskās iespējas ierobežotas, bet par aizsardzību pret uzbrukumiem, kas būtu kaut cik ietekmīga, nevarēja būt ne runas.

Lai šīs problēmas labāk izkārtotu, visu triju provinču delegāti, kurus vēlāk sauca par „Konfederācijas tēviem" — sapulcējās Šarlottaunā, Prinča Edvarda salā un Kvēbekā jau 1864. gada rudenī. Tie vēlējās sagādāt Britu Ziemeļamerikai bagātāku, pilnīgāku un daudz pārtikušāku dzīvi. Tie cerēja nodrošināties, lai visa Britu Ziemeļamerika paliktu neatkarīga no Savienotām Valstīm, kā arī kļūtu pati par sevi liela un spēcīga nācija.

Lai šos mērķus sasniegtu, bija vajadzīga ūnija, tomēr ūnija ne katreiz nozīmē pilnīgu vienību. Franču kanadiešiem bija viņu pašu valoda un parašas; angļu kanadiešiem un piejūriešiem bija savas īpašas intereses un paņēmieni, kā kārtot savas lietas. Tiem visiem likās, ka šīs lietas labāki kārtot pašiem nekā uzticēt tās kādai centrālai likumdošanas iestādei.

Tāpēc konfederācijas tēvi atzina, ka gudrāk ir radīt federālo, bet ne leģislātīvo ūniju.

Tie gribēja saglābt provinču likumdošanas iestādes un atstāt tām vietējo varu; tie iekārtoja jaunu nacionālu parlamentu un piešķīra tam lielo likumdošanas varu. Tas bija pamatplāns. Vēl pieņēma Kvēbekas apspriedēs garu virkni rezolūciju. Pēc diviem gadiem tās nosauca par Kvēbekas plānu. Šo plānu izveidoja par likumu, ko nosauca par Britu Ziemeļamerikas aktu, un to pieņēma imperijas parlaments Londonā.

Šis likums bija jāiedzīvina karalienes deklarācijai.

Kanadas pilsoņi saulē gaidīja, kamēr vietējie mēri vai pilsētu sekretāri sāks lasīšanu. Gaidot viņi sapņoja par nākotni, paredzot lielu nacionālu dzīvi, kurai vajadzēja tikt īstenotai.

Tomēr 1. jūlijs nozīmēja tikai plānu īstenošanas daļu. Tikai 4 provinces — Jaunskotija, Jaunbrunsvika ar Kvēbeku un Ontario (abas pēdējās bija vecās Kanadas daļas) izveidoja sākotnējo ūniju. Prinča Edvarda sala iestājās ūnijā tikai pēc sešiem gadiem, t. i. 1873. gadā. Ņufaudlenda palika atšķelta līdz pat 1949. gadam. Britu Kolumbija, vienīgā province, kas bija izveidojusies lielo ezeru otrā pusē, jau bija sākusi apsvērt savus nākošos soļus, bet šai laikā lielais apgabals starp to un Ontario — Ruperta zeme un Ziemeļrietumu territorija — bija pakļautas Hadsona līča sabiedrības kontrolei.

Kad vietējie ierēdņi bija beiguši lasīt karalienes deklarāciju, neapšaubāmi bija likti pamati milzīgam pasākumam. Kanadas dominija bija nodibināta, sakarā ar ko varēja domāt par lieliem nākotnes plāniem.

Likās, ka 1867. gada pirmajā jūlijā viss solīja tikai labu. Arī diena nepārtraukti bija jauka. Kanadieši, būdami liecinieki svinīgai viņu jaunās politiskās dzīves ievadīšanai, sagatavojās uz dažādām izpriecām. Tie vēroja regulārās armijas un milicijas parādi, devās izbraukumos, piedalījās spēlēs un sacensībās. Kad iestājās tumsa, viņi pulcējās parkos un tirgus laukumos, kur sākās krāšņa uguņošana.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

IET PA GREIZU CEĻU UN PLĀPĀ...

Olgerta Liepiņa rediģētā Amerikas Vēstneša galvā rakstīti latviešu tautas gudrības vārdi: Ej, bāliņ, taisnu ceļu, Runā taisnu valodiņu.

Bet viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ minētais laikraksts zaudē līdzstrādniekus un lasītājus, ir tas, ka laikraksta redaktors neseko sava laikraksta devīzei. Minēšu dažus spilgtākus faktus.

Amerikas Vēstnesis atkārtoti ir ziņojis, ka Apspiesto Nāciju asamblejas priekšsēdis Dr. Vilis Māsēns ir Latviešu nacionālā centra loceklis un pat tā idejiskais vadītājs. Tomēr Olģertam Liepiņam ir labi zināms, ka tas tā nav. Bet ja Liepiņam tas būtu aizmirsies, tad viņam vienmēr vaļā ir taisnais ceļš, lai iegūtu vajadzīgo informāciju sava laikraksta vajadzībām. Viņš to nedara, bet iet pa greizu ceļu un plāpā niekus.

Savos komentāros par ALAs kongresu Indiānāpolē AV atkal no zila gaisa paķer ziņu, ka minētā kongresā LNC esot iztaisījis koaliciju ar LNC pretiniekiem — politisko partiju locekļiem. Patiesībā Indiānāpoles kongresā LNC ļaudis piedzīvoja, ka viņu politisko domu pretinieki atzina faktu, ka ALAs darbs ir sekmīgāks, ja tās valdē ieiet cilvēki ar dažādiem uzskatiem. LNC locekļi ALAs kongresā nemeklēja amatus un viņiem nekāda koalicija nebija vajadzīga. Bet bieži gadās dzīvē, ka tas, ko kāds negrib un nemeklē, nāk un spiežas viņam klāt.

AV redaktoram nepatīk arī Amerikāņu fonds Latvijas brīvībai. Bet kas nepatīk, to tūlīt jau nevajag aprunāt. Varbūt tuvredzības dēļ AV redz tikai šī fonda vienu locekli — baronu Frēriju fon Blombergu, bet neredz citus, to starpā 5 ASV Kongresa locekļus. Labi, varam drusku tādēļ parunāties par Frēriju fon Blombergu. Olģerts Liepiņš saka, ka Blombergam nav politiskās aprindās iespaida un tas nav ņemams nopietni. To Liepiņš saka tagad, kad viņš ar Frēriju fon Blombergu ir „cauri."

LPB valdes protokolos lasāms, ka Olģerts Liepiņš ir referējis par Frēriju fon Blombergu kā par ļoti svarīgu un iespaidīgu amerikāni, ar ko sāktas sarunas. Mūsu laikrakstā O. Liepiņš pats ir rakstījis atzinīgi par Frēriju fon Blombergu un aprakstījis, kā Blombergs O. Liepiņu ievedis kādā amerikāņu sieviešu klubā un pieteicis par runātāju.

Tagad O. Liepiņš savā avīzē aprunā Frēriju fon Blombergu un mēģina „iekost" Amerikāņu fondam Latvijas brīvībai. Ar Olģerta Liepiņa rakstu tagad „koalicējas" sociāldemokratu lapa „Brīvība" Stokholmā, metot dubļus pilnām mutēm...

Tiem, kas nepazīst baronu Frēriju fon Blombergu, jāpaskaidro, ka Blombergs ir dzimis amerikānis un savu barona titulu ieguvis adopcijas ceļā. Kā diplomāts piedalījies Parīzes miera konferencē, bijis sevišķos uzdevumos Vatikānā, Vācijā, Anglijā, bijis sakaru virsnieks Balkānu izmeklēšanas komisijā un Grieķijas informācijas birojā, vairākkārtīgi reprezentējis amerikāņu organizācijas, klubus un firmas Eiropā un Āzijā, ir poļu Andersa armijas goda loceklis, no Austrumvācijas izdzīto vācu bēgļu runas vīrs ASV utt. Ir pazīstams un saimnieciskas lietas kārtojis Grieķijas karalim Georgam, karalienei Frederikai, Transjordānijas karalim Abdullah, Ēģiptes karalim Farukam, Italijas karalim Umberto u. c. Pašreiz Frērijs fon Blombergs veic kādu diplomātisku uzdevumu Eiropā un Tuvajos Austrumos, kur uzturēsies kādu pusgadu. Pats galvenais tomēr ir — Blombergs ir Latvijas draugs un tiesību aizstāvis. Kam tas nepatīk?

Saturns

Naftas rūpniecības sasniegumi

Līdz 1947. gadam Kanadas naftas rūpniecība pasaules mērogā nebija pārāk ievērojama. Bet minētā gadā Imperial Oil Ltd., pēc miljoniem dolaru ieguldījuma zemes pētīšanai, atklāja slaveno Leduc Nr. 1 avotu Albertas provincē. Ar to sākās Albertas provinces naftas drudzis.

1955. gadā firmai bija jau 1.833 naftas avoti un 152 dabiskās gāzes avoti. Tie atrodas 82 novietnēs Rietumkanadā un Ontario provincē. 1955. gadā šie avoti ražojuši 40 miljonus mucu jēlnaftas, vai pāri par 108.000 mucām dienā.

ATGŪTAS TIESĪBAS

Ņujorkas universitātē š. g. 6. jūnijā beidza 4 latviešu zobārstes, iegūstot Doctor of Dental Surgery (DDS) gradu. No kr.: 1) Velta Kalvis-Kalvijaka; studijas sākusi Latvijas universitātē, beigusi Tībingenā Vācijā. Korporācijas Imerija locekle. 2) Irēne Puķīte; studijas sākusi Latvijas universitātē, beigusi Mārburgā Vācijā. 3) Alma Ķivule; beigusi Latvijas universitātē, ir korporācijas Va... 4) Irēne Krečko; beigusi Ludviga Maksimiliana universitātē Minchenē, ir korporācijas Staburadze locekle.

Jaunatnes vadītāju kursi Losandželosā

Bieži jaunatnes pulciņi, kopas un paši jaunieši savā darbā nokļūst nezināšanā, ko un kā darīt. Jaunatnes darbā grūtības rada arī pienācīgi sagatavotu jaunatnes vadītāju trūkums. Tādēļ Amerikas latviešu jaunatnes apvienība rosīgi atkal ķērusies pie šī jautājuma atrisināšanas. Līdz šim jaunatnes vadītāju sagatavošanas kursi ar labiem panākumiem notikuši jau daudzos lielākos centros, par ko pienākas atzinība ALJAs pulciņu nozares vad. Valteram Nollendorfam.

Pagājušā gadā tādi kursi bija arī Rietumu apgabala ziemeļu daļā (Takomā), un šogad tādi ir paredzēti arī dienvidu daļā, jo ziemeļnieki šogad nodomājuši rīkot jaunatnes vadītāju konferenci.

Jaunatnes vadītāju sagatavošanas kursi būs 21. un 22. jūlijā Losandželosā, kur jaunieši varēs gūt zināšanas un padomus darbam jaunatnes organizācijās.

Jaunatnes vadītāju kursu uzdevums ir sniegt jauniešiem ieskatu jaunatnes vadītāju darbā un pienākumos, sniegt ieskatu jaunatnes kopu un pulciņu uzbūves un darbības principos; sniegt padomu jaunatnes darba metodēs, sagādāt vielu un materiālus darbam.

Jaunatnes vadītāju kursu programma ir sastādīta, vadoties ar ALJAs vadītāju kursu noteikumiem un iekārtota tā, lai apvienotu darbu ar patīkamu izklaidēšanos. Kursi būs teorētiski un praktiski, kur jaunatnes vadītājam būs iespējas apmainīties ar pieredzi, kā arī gūt praksi. Kursanti paši vadīs sanāksmes, pārrunas un diskusijas.

Par lektoriem kursos ir pieaicināti pazīstami vecākās paaudzes sabiedriski darbinieki, kuriem plaša pieredze jaunatnes audzināšanā.

Temati paredzēti par ideoloģiskajiem jautājumiem, jauniešu un jaunatnes vadītāju un personību. Tiks pārrunāts par jauniešu iesaistīšanu pulciņa darbā, pulciņa uzbūvi un idejiskiem pamatiem un ALJAs darbību, sēdes, pilnsapulces, sarīkojumi, grupu vai sekciju darbs, sports, diskusiju un priekšlasījumu technika u. c. Nepieciešamās ziņas par latviešu valodu, literatūru, vēsturi, ģeogrāfiju un latviskajām tradicijām. Jaunie vadītāji tiks iepazīstināti arī ar pulciņa žurnālu veidošanu. Kursu pirmās dienas vakarā Dienvidkalifornijas jaunatnes pulciņi paredzējuši rīkot plašu sarīkojumu.

Jaunatnes vadītāju sagatavošanas kursi ir domāti visiem rietumu apgabala jauniešiem, it sevišķi Kalifornijas. Jauniešiem, kas vēlētos šajos kursos piedalīties, jāpieteicas ar savas kopas vai pulciņu valžu starpniecību. Jauniešiem, kas nav jaunatnes pulciņā, jāiesūta lūgums kursu vadītājam Ilgvaram Dižgalvim, 4707½ W., 18-th St., Los Angeles 19, Calif.

Par naktsmājām un viesmīlību apņēmušies gādāt Losandželosas jaunieši, DKLJP pr-ka I. Dižgalvja vadībā.

Gunārs Aboliņš

Māte Mariana Kirss, dz. 1878. g. 7. febr., meklē meitu Veru Heini,

dz. 1910. g. 13 febr. un mazmeitu Inesi Heini, dz. 1932. g. 4. dec.

Tuvākas ziņas LA redakcijā.

Savienotās VALSTĪS

ŅUJORKĀ

● Daugavas Vanagu un Ņujorkas latviešu biedrības kopīgi rīkotā Jāņu svinēšana 23. jūnijā Šutcen parkā bija pulcējusi ap 400 apmeklētāju, kas bija ieradušies pat no attālākām vietām. Viesus sagaidīja Jāņu tēvs (M. Laiviņš) un Jāņu māte (Drubiņa). Līgo dziesmas skanēja visu nakti. Netrūka arī Jāņu siera un miestiņa.

Viesu starpā bija arī kāda ievērojama amerikāņu financista dēls, vārdā Džons, ar savu draudzeni, kas abi staigāja ar vainagiem galvā un aktīvi piedalījās Jāņu svinēšanā. Šis jaunais amerikānis piedalās Jāņu svinēšanā jau trešo gadu. Viņa simpatijas pret latviešiem radušās sakarā ar to, ka viņa tēva mājā saimniecību vada kāds latviešu precēts pāris.

ČIKĀGĀ

● Čikāgas latviešu biedrības rīkotais Līgo vakars Šillera parkā 23. jūnijā, pateicoties labvēlīgiem laika apstākļiem, bija pulcinājis tuvu pie 2000 tautiešu no Čikāgas un apkārtnes. Jāņu bērni līgoja, dejoja, meklēja papardes ziedu un atspirdzinājās vai ... bufetē vai no līdzpaņemtajiem krājumiem pie saviem galdiem un zem ozolu zariem, sagrupējušies gan pēc ģimeniskām radniecībām, gan pēc novadiem. Meivūdiešiem pašiem bija savs galds, diezgan pagarš, gandrīz kā kāzu galds, un pie tā omulīgi jutās aktrise Māra Antēna, pianists Valdis Treimanis un citi Meivūdas latvieši.

Turpat tuvumā pie cita, arī diezgan gara galda, bija redzams tenors Voldemārs Salna. Laistījās Jānugunis, zālē spīguļoja jāņtārpiņi. Burtnieks stāstīja anekdotus par čigāniem, Dr. F. Stāks aprunājās ar saviem pacientiem... Satikās draugi, radi, kara, studiju un darba biedri. Kāds pienāk man klāt un jautā: „Vai jūs mani vēl atceraties?" Sejas vaibsti tā kā būtu pazīstami... atceros gan: mans bijušais skolnieks no Vācijas nometņu laikiem, Jānis Baumanis. „Un tā ir mana ģimene," viņš saka, „sieva, meita, dēls, sievas māte, viņas māsa, bet te vēl nav visi... palaidnis jau „es skolā biju gan." Tikai tādēļ vien jau es arī viņu atceros. Un viņam esot trīs mašīnas. Man vēl nav nevienas...

Liekas, ka Līgo vakars Šillera parkā ČLB būs devis krietnu atlikumu, un naudas jau arī vajaga, jo ... pērk latviešu nams. Un kaut tas ... rī reiz izdotos.

A-s

ROČESTRĀ (N.Y.)

● Jāņus tautieši sovasar nolīgoja vācu tūristu kluba lauku īpašumā Laimā (Lima), kas atrodas 25 jūdžu attālumā no Ročestras. Ar šīs jaukās vietas izvēli rādās atrisināta līgošanas problēma arī turpmākajiem gadiem. Bija košas jāņugunis, apdziedāšanās, vainagi un Jāņīša patencinājums — ar garšīgu sieru un miestiņu. Jāņamāte (A. Vilka) un Jāņatēvs (K. Serdāns) sagaidīja un pacienāja Jāņubērnus. Līksmā čalošana un saldā smarža kuplajā zālē pirmoreiz atgādināja zāļu vakaru dzimtenē.

● 80-to mūža gadu piederīgo, tuvinieku un draugu pulciņā atzīmēja kurzemniece Emma Draviņa, dzim. 1876. g. 27. jūnijā Saldū. Baltā māmuļa savu bagāto un svētīgo mūžu aizvadījusi čaklā tecēšanā un rūpībā par savējiem. Darba tikums viņu pavada vēl šobrīd un uztur možu garu, kas vieglāku padara gadu prāvo nastu. E. Draviņa ir atsaucīga, sirsnīga un čakla latviešu draudzes locekle. Vēl daudz baltu dieniņu!

● Monro vidusskolu ar teicamām sekmēm beigusi Rita Meļķe, starp 260 abitūrientiem ierindodamās 4. vietā. Centīgai absolventei piešķirta Ročestras universitātes stipendija 4 gadu studijām.

● Rigoleto brīvdabas izrāde notiks sestdien, 30. jūnijā Highland parkā. Sākums plkst. 8.30. Piedalās jaunākās paaudzes mākslinieki. Ieeja brīva.

VAŠINGTONĀ

● Agronoms Belizars Radziņš beidzis Vašingtonas universitāti ar Master of Arts gradu socioloģijā.

Mudīte Laura Pētersone beigusi CPS kolledžu ar Bachelor of Science gradu medicīnas technoloģijā.

Spokenas tautietis Andrejs Birnbaums beidzis Pulmaņa kolledžu ar Bachelor of Science gradu inženierzinībās.

LONGVJU

● Latviešu svētdienas skolas izlaiduma un mācību noslēguma akts notika 29. maijā. Skolu šogad beidza: Kaspars Blūms, Ivars Jānieks, Imants Licēns, Alfrēds Lismanis, Agris Moruss, Sarmīte Pakalna, Māris Skuja, Ilze un Jānis Švalbes. Beidzēji no nodaļas saņēma piemiņas balvas — grāmatas, kuras tiem pasniedza nodaļas pr-ks K. Krievs.

—Evelīne vakar aizgāja pirmoreiz uz simfonisko koncertu un vareni uzstājās. Viņa sēdēja pirmā rindā tieši aiz diriģenta, un kad tas sāka vicināt rokas, viņa piecēlās, parāva to aiz frakas ļipām un lūdza piesēsties, jo citādi viņa nevarot neko redzēt.

RĪGAS PILSĒTAS I ĢIMNAZIJAS KULUĀROS

Paldies Mārim Olainietim par skaisto atmiņu tēlojumu, kurā viņš tik jauki un skaisti bija aprakstījis mūsu skolas gaitas priekos un bēdās. Man kā šīs ģimnazijas 15. izlaiduma audzēknim tomēr gribas Māra Olainieša tēlojumu papildināt, kā arī aprakstīt vienu otru neminētu izrīcību. Skolas gadi cilvēka mūžā ir visskaistākais laiks, ko nevar aizmirst pat līdz sirmam vecumam.

Pieminot mūsu ģimnazijas direktorus, man jāatzīmē, ka biju starp tiem nedaudzajiem audzēkņiem, kam bija lemts mācīties pie trim direktoriem. Iesāku savas ģimnazista gaitas pie dir. Jāņa Stiprā, kuru nekad netiku redzējis izgludinātās biksēs. Vēlāk viņu iecēla par Rīgas pilsētas komercskolas direktoru Radziņa vietā. Viņam sekoja Lielvārdes-Aizkraukles mācītājs, Latviešu jaunatnes sarkanā krusta priekšnieks Pauls Gailīts, kurš, pretēji A. Ģiezēna latviešu gramatikas noteikumiem konsekventi rakstīja sava uzvārda galotni bez „i". Nelīdzēja arī nekādi mūsu aizrādījumi, ka tas ir pretēji latviešu gramatikas likumiem. Viņš par direktoru sabija tikai vienu gadu, jo pēc maksimālā vecuma sasniegšanas viņam amats bija jāatstāj. Gailītim skoja Tukuma ģimnazijas direktors, Kārļa Ulmaņa atzinējs un draugs Jānis Lapiņš. Mēs, skolnieki, viņu saucām par „Puntūzi", jo viņš bija resns un maza auguma, ar lielu pulksteņa ķēdi pāri vēderam, pie kam veste bieži bija krietni vien notaukota. J. Lapiņš bija spējīgs publicists, žurnāla „Sējējs" redaktors, un cienījams audzinātājs. Pasaules klasiķu darbus viņš varēja vai veselām lapaspusēm skaitīt no galvas. Viņam piemita tikai viena slikta īpašība — reizēm viņš kļuva visai rupjš.

Arī man uz savas ādas nācās pārciest vienu no viņa rupjībām. Viņš mums mācīja pasaules literatūru, un viņa stundās valdīja absolūts klusums. Mans blakus sēdētājs bija sarunājies, bet es šai pašā laikā biju pagriezis galvu uz viņa pusi, tādēļ Jānis Lapiņš domāja, ka runātājs esmu es, par ko mani izdzina no klases. Pēc stundas, kad paskaidroju, ka neesmu bijis vainīgs, bet gan mans blakus sēdētājs Aloizijs Auniņš, kurš, starp citu, pēdējā kaŗā Jelgavā manā dzīvoklī ar pistoli sašāva griestus, direktors mani nosauca par ķerli, un ar to lieta izbeidzās. Jānis Lapiņš bija Ulmaņa režīma piekritējs, un tādi arī mēs, viņa audzēkņi.

Runājot par mūsu skolas audzinātājiem, vēlētos atzīmēt vairākus, kurus M. O. nav pieminējis.

Vispirms gribētu atzīmēt mūsu cienījamo dzejnieku un mūsu latviešu valodas skolotāju Vili Plūdoni. Man bija lemts pie viņa būt tikai vienā latviešu valodas stundā, un no tās pusi man bija jānostāv kājās. Mūsu klase, kuras audzinātājs bija māc. B. Fedders, — nelabojams mednieks — bija samērā nerātna un trokšņaina. Plūdonis uzaicināja pieteikties vainīgos un izbeigt troksni, bet tā kā tas, bez šaubām, nenotika, un pats Plūdonis vecuma un vājās redzes dēļ vainīgos atrast nevarēja, tad viņš visai klasei lika 25 minūtes nostāvēt kājās.

Viņš ļoti ieredzēja tos, kam bija dāvanas uz dzejošanu vai stāstu rakstīšanu. Par domrakstiem viņš lika piecas atzīmes: par gramatiku, glītrakstīšanu, stilu, saturu un vēl kaut ko, bet tas man ir jau piemirsies.

Tālāk jāmin mūsu vēsturnieks Pēteris Dreimanis (patlaban dzīvo Londonā, Ontario), vairāku vēstures grāmatu autors. Viņš bija viens no tiem nedaudzajiem skolotājiem, kuram nebija palamas. Lai šeit arī pieminēts Pēteris Pētersons, brīvmākslinieks, kas mums mācīja zīmēšanu. Daudz jau nu viņš ar mums nenodarbojās, jo viņam bija arī vēl citi amati, — Rīgas radiofonā viņš uzstājās kā Pēterdēls, kur, pie mikrofona sēdēdams, viņš atdarināja divus vai pat četrus runātājus, un nezinātājs nevarēja pateikt, ka runātājs ir tikai viens. Saviem priekšnesumiem temas viņš izdomāja un sacerēja zīmēšanas stundās. Viņš mūsu skolai uzdāvināja lielu Kronvalda Ata ģīmetni, bet Kārlis Miesnieks — Ausekļa. Abas gleznas bija novietotas gaitenī, galveno kāpņu galā.

Atceros matēmatikas skolotājus Jāni Speru un J. Lerchu. Pirmais lika atzīmes pats savā kabatas grāmatiņā, tādēļ piekļūšana pie atzīmju žurnāla nekādus pozitīvus rezultātus nedeva. J. Spera bija noteikts un sīkumains, izņemot tās pirmdienas, kad iepriekšējā svētdienā bija bijis stiprināties.

No vecākās paaudzes skolotājiem labi atceros ķīmiķi Rāceni, mācītāju Mačulānu un vācu valodas skolotāju Freiju.

Vēl gribētu dažus vārdus minēt par mūsu skolotāju palamām. Par tām mēs ļoti priecājāmies un aiz stūra šad un tad skolotājus nosaucām šais vārdos, bet paši nemaz nezinājām, cik ļoti skolotāji paši par tām priecājās un ar ilgošanos gaidīja katra jaunatnākušā skolotāja „kristīšanu".

Kas gan nezina mūsu skolas Koka zirgu? Tas vācu valodas skolotājs Freijs, kas cīnījās ar reumatismu un bija stīvs uz kājām. Pūderkaste — angļu valodas skolatāja, tā pūderējās neciešami redzamā veidā, un viņas īsto vārdu esmu paspējis pat aizmirst. Otru angļu valodas skolotāju M. Inkušu sauca par čaulīti, jo viņa bija vēl mazāka auguma nekā Edv. Virza un daudz sīkāka, tā kā viņas pavārds atbilda viņas sīkajam augumam. Razevska saucās Ķēkša, Gediņa — Kotlete, Āboliņš — Jēpis, Ancītis — Pingvīns, un tā līdzīgi vēl daudzi citi. Pēdējo par Pingvīnu mēs saucām tāpēc, ka tas savā ārējā izskatā dēļ neko daudz no Pingvīna neatšķīrās, jo viņam nebija nemaz kakla, bet galva saplūda kopā ar ķermeni.

Katra skolas diena sākās ar kopīgu rīta lūgšanu aulā. Lūgšanas vārdus teica māc. B. Fedders, bet ērģeles spēlēja mūsu labākie skolas pianisti: sākumā Pēteris Stiprais, vēlāk Voldemārs Melķis un Indulis Klaniņš. Protams, lūgšanu ieskaņas bija reliģiska satura, bet mūsu ērģelnieki lūgšanas noslēgumā spēlēja dažādas variācijas, kas dažubrīd tālu vien pārsniedza korāļu nokrāsu, atgādinot kaut ko no moderniem šlāgeriem, bet variācijas un improvizācijas jau laikam arī to atļauj...

Mūsu skola bija ļoti nacionāla, un te mācījās arī daudzi pērkonkrustieši. Skolā žīdu nebija, bet pēc tam, kad likvidēja Rīgas pilsētas 4. ģimnaziju, pie mums to-

(Nobeigums 6. lpp.)

ĻOTI INTERESANTS GADĪJUMS...

KĀ RŪTA LIEPCIEMA JAUNKUNDZE GANDRĪZ ASIMILĒJĀS UN KĀ ES VIŅU NO ŠĪS NELAIMES IZGLĀBU

Kādā vasaras pēcpusdienā, kad jau no lielā karstuma vien nekur nebija glābiņa, pie manis ieradās vēl Liepciema kundze.

— Doktoranda kungs, mana meita kā vakar ap pusdienas laiku sāka runāt angļu mēlē, tā šodien visu dienu, un latviski vairs neviena vārda, laikam būs asimilējusies... Steidzos pie jums, varbūt varat vēl palīdzēt — tā viņa man vienā paņēmienā izstāstīja savas bēdas.

— Cik viņai gadu? — jautāju.

— Nupat iegāja sešpadsmitajā.

— Matu krāsa?

— Gaišmate, tāpat kā es, manī jau atsitusies.

— Kādas acis?

— Zilas, tāpat kā man... zoda galā skaistuma zīme, gluži tāpat kā man.

— Kādas grāmatas lasa?

— Ar tiem komikiem jau nu vien vairāk noņemas... Neklausa un neklausa.

— Kas dod naudu komiku iegādei?

— Pati jau dodu, pati vainīga esmu... Katru dienu pa divi daimi... Bet pašas bērns jau vien ir... Ja jūs, doktoranda kungs, dabūtu viņai mutē atpakaļ latviešu mēli, tad visi komiki mājās tiktu sadezināti, kā es te stāvu... (viņa gan sēdēja).

— Jūsu meita, kundze, būs iemīlējusies — es teicu. — Un kā jūs pati zināt, ka mīlestība ir liels notikums cilvēka dzīvē, tad var aizmirst tēvu, māti, savu tautu, savu valodu.

— Ko jūs, doktoranda kungs, iemīlējusies?! Neviens no tiem boifrendiem, kas nāca pie viņas mājā, viņai nepatika, to es jums droši varu teikt... Un vēl ne iesvētīta nekā... iemīlējusies! Un ja nu arī tāds grēks pār mūsu ģimeni būtu nācis, vai tad tādēļ viņai tūliņ vajadzēja pazaudēt latviešu mēli? Tāds posts mūsu mājā: bērnu esam izaudzinājuši, izvilkuši, katru labāko kumosiņu atdevuši... un pienāk diena, kad bērns vairs nerunā mūsu valodu... Un tā vakar bija, pat daimus komikiem vairs nemācēja latviešu mēlē palūgt. „Mom, giv mī tū daims, plīs," tā viņa teica. Es domāju, ka tikai joko vien, un atbildēju, ka nedošu, ja nelūgs latviski. Bet šī latviski vairs nemaz, tikai svešā mēlē vien.

— Ļoti interesants gadījums — es teicu — Vai man būtu atļauts apmeklēt pacienti mājā?

— Jā, lūdzu, mana mašīna ir noparkota tepat lejā pie jūsu durvīm.

Man ienāca prātā tāda doma, ka es šo gadījumu varētu iestrādāt savā doktora disertācijā, un es pa ceļam jau sāku izdomāt tematu: „Neparasts gadījums asimilācijas vēsturē", „Asimilācija kā zibens no skaidrām debesīm", „Psicholoģisku motīvu analize jauniešu asimilācijā," „Jaunu meiteņu asimilācija pubertātes periodā"... Mēs bijām klāt. Ruta sarunājās pa tālruni ar kādu boifrendu. Ieraudzījusi mūs, viņa sarunu pārtrauca, un viņas pēdējie vārdi bija: „Kol egein, dārling." „Tas būs īstais temats," es nospriedu. Mēs trijatā (ģimenes galva bija darbā) paēdām launagu, sarunājoties pie galda angliski, kā kurš pratām. Vislabāk gāja Rutai. Tad, kā jau ar Liepciema kundzi mums bija norunāts, es piedāvājos Rutai mācīt literatūru. Viņa bija ar mieru, lai tikai neko neuzdodot. Un mēs sākām. Es viņai nosaucu angļu un amerikāņu lielākos rakstniekus, arī dažus viņu darbus, ko atcerējos. Viņa par tiem neko nebija dzirdējusi. Stāstīšanu gan stipri ierobežoja manas vājās angļu valodas zināšanas, bet pielietojot enciklopedisko metodi, stunda ritēja uz priekšu diezgan gludi. Es teicu, ka kādu literāru darbu vislabāk var saprast, ja to iztirzā oriģinālvalodā, un, pārējot uz vācu rakstniekiem, apskatot Goethes Faustu, es par to viņai stāstīju vāciski. Viņa šo valodu mācēja, un mēs labu laiciņu sarunājāmies vāciski. Tad es nolēmu riskēt — pārgāju uz latviešu literātūru. Ruta man vēl kaut ko jautāja par Grietiņu, kad es jau sāku runāt par Raiņa Uguni un nakti latviski. Es raksturoju Lāčplēsi, Laimdotu, Spīdolu, Kangaru. Ruta klusēja. Es viņai šo to jautāju. Viņa neatbildēja.

— Vai jums mājā ir Raiņa Uguns un nakts? — es jautāju angliski.

— O, jēs... Pēc jāris minūtēm man priekšā uz galda gulēja prasītā grāmata.

(Nobeigums 4. lpp.)

CEĻA VĀRDI

Un kaut arī laiks tavu sajūsmu apbērs putekļiem — tās skaistums nezudīs: noslauki putekļus, tas atkal spīdēs un varbūt tevi vēl iesildīs.

*****

Lielas sāpes arvien staigā vienas pašas, un visas lielas tām šķiet tukšas.

*****

Par savu sajūsmu mēs kaunamies vairāk nekā par savu mazticību. Bet tikai sajūsma dara lielos darbus.

*****

Kas mīl vienu cilvēku īsti, tas mīl arī visus: ja nemīl visus, tad viņš nav mīlējis īsti arī to vienu. **Rainis**

Mūsu mīļā

ELZA LEIMANIS,

dzim. VALDMANIS,

pēc īsām un grūtām ciešanām šķīrās no mums 1956. g. 25. jūnijā rītā Montreālā

Arvien vēl ziedons savas puķes bērs
Pār trūdiem kapsētā;
Arvien vēl siržu mīlestība būs
Par nāvi stiprāka.

Dziļās sērās: vīrs, māte, brāļi ar ģimenēm Kanadā, Zviedrijā un brālis dzimtenē

LATVIEŠU TRIMDINIEKA MŪŽA NOSLĒGUMS

ŠVEICĒ MIRIS JĀNIS KĻAVA

Šveices laikrakstos lasāma ziņa, ka Bernē miris latvietis Jānis Kļava. Laikrakstos pieminētie dati Amerikas latv. dzīves pētniekam svarīgi tāpēc, ka Kļava latviešu sabiedrībai nozūd jau ap 1919. gadu, un par viņu nekas nav zināms.

Kad iebraucu Bostonā, veclatvieši mināja, ka Kļava Šveicē jau sen miris... Nu uzzinām, ka viņš miris tikai šai pavasarī, 79 gadu vecumā, pēc smagas operācijas.

Kļava ir viens no retajiem latviešu revolūcionāriem, kas mājvietu nav vis meklējis Padomju Krievijā, kur traucās daļa piektgadnieku.

Jānis Kļava dzimis 1876. g. 19. novembrī Kaletos pie Liepājas, kā zemnieka dēls. Izglītojies Liepājas pilsētas skolā un ģimnazijā. Tā kā tolaik sākās rosīga strādnieku kustība, tad arī K. tai drīz pieslienas un nonāk pirmā sadursmē ar policiju jau 1899. g. Sākas emigranta gaitas uz Šveici, pēc tam uz Vāciju. Pārrodas slepeni Latvijā un pie viņa atrod proklamāciju saini. Krievu tiesas viņu soda ar izsūtījumu uz četriem gadiem Sibirijā.

Izkļuvis no apcietinājuma, K. caur Šveici ierodas ASV un apmetas Bostonā, kur ap 1908. g. noorganizē ieceļotāju bērniem pirmo latviešu sestdienas skolu, rediģē laikr. „Strādnieks", daudz raksta un lasa priekšlasījumus. Viņš nākošos gados apbraukā visu ASV, aģitēdams latviešus, un sniegdams populāri zinātniskus referātus. Pie tam viņš referē arī vācu un krievu valodā attiecīgām tautību grupām. Raksta arī kalendārā, kas ik gadus iznāk Bostonā. Kad Fr. Roziņš kļūst par „Strādnieka" vadītāju, Kļava aizceļo atpakaļ uz Šveici.

Līdz Latvijas nodibināšanai K. bijis ASV pilsonis, bet pēc tam vēlējies būt Latvijas pilsonis. Kopā ar dzejnieku Raini 1919. g. K. paraksta petīciju vācu sociāldemokratu līderim Haasam, lai vācu karaspēks atstāj Latvijas territoriju.

1922. g. K. apprec šveicieti Anniju Morfu. Abi vēlas iebraukt Latvijā un kļūt Latvijas pavalstnieki, taču viņu lūgumu atkal noraida, tāpat nākamo. Pēc tam K. pieņem Šveices pavalstniecību un paliek uz dzīvi Šveicē. Viņš darbojas par burtlici pie Šveices laikrakstiem, iemācījies šo amatu jau Bostonā.

Kā tagad zināms, pie Kļavām Bernē viesojušies vairāki sociāldemokratijas darbinieki, starp tiem arī Dr. P. Kalniņš un Klāra Kalniņa.

Šveicē dzīvojošie latvieši raksturojuši K. kā lielu ideālistu. Ja viņš būtu dzīvojis Padomju Krievijā, tad droši var apgalvot, ka viņš jau būtu iznīcināts. Kaut arī bijis kreisais sociālists, K. Latvijas valstssvētkos apmeklējis Latvijas generālkonsulātu. Priecājies par Latvijas panākumiem un skumis par tās neveiksmēm.

Pēckara gados mainījis savus politiskos uzskatus un iestājies cīņā pret komūnismu. K. bērēs piedalījies Latvijas generālkonsuls Kļaviņš-Ellanskis un latviešu pārstāvis A. Skrēbers, abi nolikdami uz revolūcionāra kapa vaiņagu ar Latvijas sarkanbaltsarkanām krāsām...

40 gadus K. strādājis unijas spiestuvēs, kur, kā Šveices laikraksti izsakās, darbu veicis godīgi un apzinīgi. Bez tam viņš sekmīgi turpinājis savu žurnālista darbu Freier Aargauer, Berner Tagwach u. c. laikrakstos. Freier Aargauer raksta Kļavas nekrologā: „Viņa ilgas piederēja dzimtenei. Viņš vēlējās redzēt brīvu Latviju." (22. 5. 1956.) Sarūgtinātais trimdinieks mira š. g. 8. maijā Bernē, bet pārpelnots 11. maijā.

O. Akmentiņš.

Jānis Kļava savā darba istabā

TOLJATI GRIB DOMĀT PATSTĀVĪGI

Italijas, lielākās ārpus Padomju Savienības komūnistu partijas sekretārs Toljati, prasa lielāku neatkarību no Maskavas

Romā. — Kādā garākā rakstā italiešu žurnālā Nuovi Argumenti, atbildot uz jautājumiem par kampaņu pret Staļinu Padomju Savienībā, Toljati aizstāv Chruščeva uzbrukumus Staļinam. Bet Toljati ne tikai apsūdz Staļinu, viņš mēģina atrast izskaidrojumus Staļina (un līdz ar to viņa paša) kļūdām. Par dažiem Staļina sasniegumiem viņš pat nekavējās pēdējo uzslavēt, kas šodien komūnistu pasaulē ir pavisam neparasta parādība. Katrā ziņā Toljati uzdevums nav no vieglajiem — aizstāvēt savu ilgo Staļina ideālizētāja karjēru un tai pašā laikā sagatavot ceļu reformām Italijas komūnistu partijā. Toljati uzsver, ka neatkarīgi (ārvalstu partiju) spriedumi varot komūnismam nākt tikai par labi. „Padomju Savienība vienmēr paliks kā pirmais un galvenais sociālās iekārtas paraugs," saka Italijas komūnistu partijas sekretārs, „bet padomju paraugs nevar būt un nedrīkst būt obligāts komūnistu partijām citās valstīs."

ĻOTI INTERESANTS...

(Pārnesums no 3. lpp.)

— Spēlēsim teātri — es teicu latviski — Jūs būsit Spīdola, es Lāčplēsis. Jums uz ātru roku jāiemācās šī replika: „Es esmu skaistākā par visu, Kas zemes virsū un zem zemes ellē." Jūs paslēpsities aiz klavieriem, bet es staigāšu pa istabu, it kā būtu apmaldījies. Un tad jūs man tos vārdus sakiet, varbūt vislabāk dziediet, kā operā. Un es jums atbildēšu: „Es neredzu tevis, brīnišķā; Vai sapnī esmu, vai nomodā?"

Viņa darīja, kā es liku: paslēpās aiz klavierēm un dziedāja: Es esmu skaistākā par visu..." Un kad viņa beidza, es nodziedāju savu tekstu. Atskanēja aplausi. Vaļējās istabas durvīs stāvēja abi Liepciemi. Tad viņi steidzās man pateikties. Prieka asaras viņiem abiem ritēja pār vaigiem. No paslēptuves izlīda Ruta un teica skaidrā latviešu valodā: — Tas bija teātris. Īstenība ir tāda: ja man pēc trim dienām nebūs mazais Naš rozā krāsā ar tumšzilu jumtu, tad es atkal asimilēšos.

— Būs, meitiņ, būs! — Liepciems priecīgi iesaucās — Vai tad nu es savai vienīgai meitai pat automobili nevarēšu uzdāvināt?!

Liepciemiete arvien vēl raudāja prieka asaras. Mani nekò lielu vairs neievēroja. Es tomēr vēl uzkavējos, sak', varbūt uzaicinās tai jaunajā mašīnā kādreiz pavizināties? Bet kas to deva! Moris savu darbu padarījis — moris var iet! — veca patiesība. Un tāds iznākums! Tādu materiālu nevar pat doktora disertācijā iestrādāt. „Meitene simulē asimilāciju un tā tiek pie jaunas mašīnas" — ko ar tādu tematu lai iesāk? Ja kādam referentam, viegla žanra literātam vai masterandam šis temats der, lai ņem, man nav žēl, doktora gradu ar to iegūt nevar.

Doktorands Dīpītis.

TĀ AIZGĀJA JĀŅU NAKTS, LĪGO!

Jāņu sarīkojumu Palace Pier telpās kuplināja Dainas koris ar dziesmām un dejām.

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRATU TRAĢĒDIJA

Bruno Kalniņš: „Latvijas sociāldemokratijas 50 gadi, LSASP Ārzemju komitejas 1956. g. izdevums

XI

„Šādos apstākļos otrai padomju okupācijai sākoties, 1945. g. Latvijā palika 99 proc. no LSDSP biedriem. No 12.500 partijas biedriem tikai kāds simts bija devies emigrācijā," pasvītro autors. Šie skaitļi mums jāpatur prātā, kad vērtējam s.-d. prasības trimdas sabiedrībai, kas bieži ir ačgārni proporcionālas viņu skaitam...

„Pirmajos okupācijas gados viņus (s.-d., kas palika Latvijā, ref.) nevajāja, jo tad MVD represijas vērsās galvenokārt pret tiem, kas vācu laikā bija sadarbojušies ar vācu okupantiem," ziņo autors, bet ar 1951. gadu „MVD sāka meklēt partijas agrāko gadu aktīvos darbiniekus"... un „līdz 1955. gadam bija deportēti vai notiesāti spaidu darbu nometnēs visi bij. centrālās komitejas locekļi un visi Saeimas deputāti, atskaitot divus, kas bija smagi slimi."

Tikai pēc laba laikā „pret partijas darbinieku deportāciju 1955. gada maijā Sociālistiskās internacionāles prez. un angļu strādnieku partijas ģenerālsekretārs Morgans Filips Internacionāles vārdā raidīja skarbu protestu Latvijas PSR ministru padomes priekšsēdim V. Lācim," un autors pārliecināts, ka „sakarā ar šo internacionāles intervenciju un 1955. g. 17. septembra amnestiju vairāki sodītie un deportētie partijas darbinieki tika 1955. g. atbrīvoti un atgriezās Latvijā... viņu skaitā atradās F. Menders un K. Lorencs." Žēl, ka autors nebija papūlējies dot mums noteiktus skaitļus un vārdus.

„Tanī pašā laikā Latvijas komūnistu partija, sākot ar 1945. g. attīsta sistēmatisku aģitāciju pret LSDSP... sociāldemokratus apzīmē par „buržuāziskiem nacionālistiem," kas, sākot ar 1905. gadu, esot „nodevuši" latviešu strādnieku intereses un „kalpojuši" Latvijas pilsonībai... komūnisti pārmet partijai, ka tā kopā ar pilsoniskām partijām dibinājusi Latvijas valsti un neatkarības gados apkarojuši komūnistus, tīrot no viņiem strādnieku biedrības." Tātad s.-d. nebija palīdzējusi „par tik, par cik" politika, pie kuras tie, ar nelieliem izņēmumiem, turējās visu neatkarīgās Latvijas laiku.

Var gan apšaubīt, ka „Latvijā iedzīvotāji joprojām simpatizē LSDSP-jai," jo tautas masām būtu pārāk dziļi jāiedziļinās marksismā, lai spētu atšķirt vienu marksistu sugu no otras.

Jāpievienojas autoram, ka „pateicoties Latvijas industriālizācijai un iedzīvotāju urbānizācijai, strādnieku šķira skaitliski ir ļoti augusi un tagad sastāda Latvijas iedzīvotāju vairākumu," bet vai tie ir latvieši, jo mēs zinām, ka tieši pilsētas pārpludina iebraucēji no Padomju Savienības, aizņemot ienesīgākās vietas. Autors gan atzīmē, ka „strādnieku dzīves līmenis okupācijas laikā ir stipri zemāks nekā neatkarības posmā, kas tieši pamudina strādnieku vecāko paaudzi atcerēties „vecos, labos laikus," bet var šaubīties, vai tie atceras s.-d. partiju, kā viņš gribētu, lai tas būtu, jo ir taču dabiski, ka katrs normāli domājošs strādnieks par labiem laikiem sauks nevis tos laikus, kad s.-d. dažus mēnešus bija valdībā, bet gan visu pārējo neatkarīgās Latvijas laiku, ieskaitot autoram nesimpatisko Ulmaņa laiku, kad s.-d. bija nepārtrauktā asā opozicijā valdībai, kas strādniekiem radīja labākus apstākļus...

Autors arī pareizi atzīmējis, ka „Padomju Latvijā attīstījusies jauna sociālā pretešķība starp strādniekiem no vienas puses un labi atalgoto padomju birokratiju no otras puses." Tagad Latvijā plašās tautas masas neapšaubāmi ir nonākušas skrandu proletariāta stāvoklī, bet sarkanā aristokratija neliek sev nekam trūkt, kas redzams gandrīz katrā Cīņas numurā, kurš sasniedz brīvo pasauli. Vai autoram ir kādi pierādījumi, ka šādā skrandu proletārieša stāvoklī nospiestais latviešu strādnieks cer uz LSDSP? Par to būtu jāšaubās.

Beigās autors rauga apgalvot, ka „sociāldemokratija bija vecākā Latvijas partija" un „tā dibināta 14 gadus pirms Latvijas valsts proklamēšanas," kas nesaskan ar paša autora atstāstīto partijas vēstures gaitu, kurā partija vairākas reizes savu darbību pārtraukusi un ar citu nosaukumu to atjaunojuši; zaudējusi biedrus pa labi un kreisi, un beidzot tagad ir 100 vīru komiteja ārzemēs. Tātad viens partijas vietā ir bijušas vairākas s.-d. partijas gan vienā laikā, gan viena pēc otras. Bez tam, kā mēs redzējām, tā nav bijusi nekad īsti demokratiska partija šī vārda rietumeiropiskā nozīmē, jo tās varas pretenzijas gandrīz nekad nav bijušas samērā ar atbalstītāju skaitu, ja mēs atzīstam, ka demokratijā valda vairākums.

Autors lepojas, ka „daudzi šo partiju (t. i. pilsonisko partiju. Ref.) politiķi un vēlākie ministri savu pirmo polītisko skolu ieguvuši sociāldemokratu rindās," un autors saskatījis, ka vismaz 20 redzami pilsoniski politiķi pieskaitāmi šai grupai. Krievu progresīvās intelligences aprindās līdz Pirmā pasaules kaŗa beigām bija populāra frāze: „Kas jaunībā nav bijis sociālists, tam nav sirds, bet kas brieduma gados vēl ir sociālists, tam nav prāta!"

Tālāk autors lepojas, ka „partijas rindās visos laikos bijuši 10-20 intelligentu," bet autors, ja atskaita dažas piezīmes par Raini, mums nav uzrādījis, kādus sasniegumus Latvijas zinātnē, literātūrā un mākslā būtu devusi šī intelligence. Tas liek domāt, ka šie sasniegumi nav tādi, ar kuriem autors varētu lepoties. Marksisma ideoloģijas vērdziska atdarināšana latviešu valodā nav nekāda zinātne, nedz literātūra, nedz māksla, bet visai nožēlojams šablons. Latviešu s.-d. traģēdija ir tā, ka pie šīs novecojušās marksisma ideoloģijas ir neatlaidīgi turējušies veselus piecdesmit gadus, un tikai tagad, kad marksisma vārdā pasaulē nodibināta vislielākā cilvēka cieņas apsmiešanas iekārta, kādu vien pasaules vēsture piedzīvojusi, arī mūsu s.-d. atlikusī saujiņa beidzot ir nākusi pie atziņas, ka tie visus šos gadus ir ticējuši māņiem, un autors, savas vēstures nobeigumā spiests paziņot, ka „salīdzinot LSDSP trīs programmas — 1905. g., 1930. un 1950. g., jākonstatē dziļās principiālās pārvērtības... atmests marksistiskais pasaules uzskats, demokratija izcelta par augstāko principu, latviešu tautas nacionālās interes un cīņa ar komūnismu ieguvušas dominējošo lomu."

Būtu, varbūt, no sirds jāpriecājas par „pazudušo dēlu" pēc internacionālisma maldu ceļu izstaigāšanas atgriešanās savas tautas klēpī, bet uzmācas neatlaidīgs jautājums: cik ilgi tie paliks tanī, ja citu zemju s.-d. jau sākuši ausīties komūnistu vilinošos solījumos. Kas notiks ar mūsu s.-d., kad viņu domu biedri atkal raudzīs izmēģināt ar komūnistiem kopīgu „tautas frontes" polītiku?

Budzis

Ar vienu roku dod, ar otru ņem atpakaļ

EDGARA ARDENSA KOMĒDIJA

6. turpinājums

Raitvūdes kundze. Neraizējies par to — tas viss nāks pats par sevi. Un bez tam, es jau pati arī tur būšu klāt, jo ceru tik drīz vēl nemirt...

Ivnings. Bet, mīļā Patricij, vai galu galā tomēr tu nevarētu par mani vēl apžēloties, vismaz šoreiz?

Raitvūdes kundze (dzestri). Nerunā vairs aplamības! Tas un reiz ir nolemts un parakstīts, savu piekrišanu tu esi devis, un tur vairs neko nevar grozīt... Tagad paliec vien mierīgi tepat savā istabā un gaidi, kad tevi likšu aicināt uz pieņemšanu. (Viņa, piecēlusies, iet uz durvīm).

Ivnings (pavada viņu, satver viņas roku un, kā nolūgdamies, grib roku noskūpstīt). Bet, Patricij...

Raitvūdes kundze (vēsi atraudama savu roku). Nē, nē, — nekādas intimitātes turpmāk vairs nedrīkst būs mūsu starpā! Jo tagad tu jau tikpat kā piederi citai sievietei. (Viņa aiziet).

Ivnings (viens palicis, satver abām rokām galvu). Vaidie', vaidie'! Atkal jau viens viņas untums! Bet mana sirds to jau sen paredzēja...

(Priekškars)

OTRĀ AINA

Plaša telpa. Vidū divvirus durvis, kas ved uz gaiteni. Pa kreisi un pa labi mazākas durvis un logi. Abās zāles pusēs pa dīvāņam, galdam un vairākiem krēsliem ap to un gar sienām. Pāris palmu koku podos. Divi tabureti abpus galvenām durvīm.

Raitvūdes kundze sēž dīvānā, viņai iepretī krēslā Rita.

Raitvūdes kunde. Tātad redzi, Rita, visu to, ko es nupat teicu, es daru ne sevis un ne tik daudz kāda cita, bet galvenokārt tevis pašas labā. Tos 20.000 dolaru, kā jau teicu, es norakstīšu tev savā testamentā, jo tu esi man gandrīz tikpat kā manas pašas meita, tu zināmā mērā man aizstāji Mirtillu, kuŗu nežēlīgs liktenis man atņēma tādā traģiskā kārtā... Bet to jauno cilvēku, kuŗu šad tad esmu redzējusi lejā Džāņa un Almas istabā — kā viņam vārds? —

Rita. Krasts.

Raitvūdes kundze. — Viņu tu vienkārši met ārā no galvas.

Rita. Viņš man nemaz nav galvā.

Raitvūdes kundze. Varbūt tad sirdī?

Rita. Arī ne.

Raitvūdes kundze. Redzu, tu esi prātīga meitene. Un viņš taču tev neder arī. Kas tādam ir? Ko tāds spēj? Vienkāršs fabrikas strādnieks, bez līdzekļiem, bez izredzēm. Un, droši vien, krietns dzērājs, kā vairums no jūsējiem?

Rita. Dzērājs viņš gan vēl nav.

Raitvūdes kundze. Bet kāršu spēlmanis?

Rita. To nezinu, kundze.

Raitvūdes kundze. Noteikti viņš ir arī kāršu spēlmanis! Ja nu tāds tevi apprecēs, tad tas tikpat kā garantēts, ka viņš visu tavu naudiņu, ko esmu tev paredzējusi testamentā, drīz vien viegli izkaisīs pa visies četriem vējiem. Es tos putniņus pazīstu, no viņiem jāsargās vēl vairāk kā no atombumbas. Es savā laikā arī manu Mirtilliņu brīdināju, bet, diemžēl, par vēlu... Bet Ivninga kungs ir pavisam citas kategorijas cilvēks, — taisns, ģeniāli apdāvināts un godīgs, pat par daudz, jo es viņu labi pazīstu un tāpēc varu viņu tev ieteikt pēc labākās sirdsapziņas. Un, kā jau teicu, visu to es daru tikai tevis pašas labā, jo tu šā vai tā atgādini man Mirtillu un tāpēc esmu tevi iemīļojusi, neņem ļaunā. Bet tad nu, Rita, tev arī no tavas puses jāapsolās, ka tu Ivninga kungu uzticīgi kopsi un uzraudzīsi un nedarīsi viņam pāri ne vārdos, ne darbos.

Rita. Jā, kundze. Baidos tikai, vai jūs būsit apmierināta ar mani.

Raitvūdes kundze. Viņš drīzāk baidīsies no tevis nekā tu no viņa. Bez tam es jau pati arī būšu tur allaž klāt. Nu, ar to tad tik tālu tas būtu nokārtots. (Pieceldamās). Tu tikmēr paliec tepat, sakārto to tur galdautu, sabīdi krēslus ciešāk un tā tālāk, bet es uz brīdi iziešu un likšu Džimmijam pasaukt Ivninga kungu. (Aiziet pa vidu).

Rita (šo to zālē nokārtodama). Kaut jel nu viens cilvēks nācis man ar padomu šādā nopietnā krizes brīdī! Būs vai jāprasa Almai: tiešām nesaprotu, ko varēšu iesākt ar tik vecu vīru. Bet tā kā pati kundze to tik ļoti vēlas un turklāt vēl solās dot tādu lielu naudu pūrā...

Kņazs (ienāk līksms, platmali rokā). O, Ritas jaunkundze, vai tas nav brīnišķīgi, ka mūsu dzīves tekas atkal saskrienas! Zināt ko, pie kāda gala atziņuma es pagājušo nakti nācu?

Rita. Mani tas vairs neinteresē.

Kņazs. ...ka mums abiem cits nekas vairāk neatliek kā bēgt.

Rita. No kā tad?

Kņazs. No tiem, kas stāv mūsu laimei ceļā.

Rita. Varbūt tie stāv mūsu nelaimei ceļā! Ha, ha!

Kņaze (ienāk, erŗīga). Un te nu es atkal atrodu jūs abus kopā! Sakiet, jaunkundz, kādēļ jūs vienmēr cenšaties būt kņaza tuvumā? Kādēļ vienmēr laimīgi rādāt savus zobus, kolīdz viņu ieraugāt? Neaizmirstiet, ka viņš ir mans likumīgais vīrs!

Rita. Neuzbudinieties velti, madam: man drīz pašai būs tāds!

(Ienāk Raitvūdes kundze pa vidu).

Raitvūdes kundze. Sveika, kņaze! Sveiks, kņaz! Labi, ka ienācāt atkal pie mums. Lūdzu, sēdieties jel! (Visi apsēžas). Mums šodien tāda ievērojamāka diena kā parasts. Rita, sēdies še, man blakus. (Ienāk Ivnings; ketavejā un strīpotās biksēs, laka kurpēs, baltu mutautiņu krūšu kabatā, nelķi uzvalka pogcaurumā, ar baltu kakla saiti, kurā iesprausta Raitvūdes kundzes dāvātā adata — iesmaržojies, piesukājies: var redzēt, ka centies piešķirt nopietnu vērību savas ārienes izgreznošanai. Viņš kautrīgi palokās vispārīgi, tad atsevišķi Raitvūdes kundzei un Ritai. Drīz pēc Ivninga ienāk pa vidu Džimmijs, kam seko Alma, nesdama paplāti ar glāzēm un vīna pudeli. Džimmijs aizbīda vienu no taburetiem vairāk telpas vidū, Alma novieto tur savu nesamo. Džimmijs pilda glāzes).

Raitvūdes kundze. Sēdieties še, Ivninga kungs... Man, godātie klātesošie, patīkami darīt jums zināmu, ka mūsu vidū atrodas cilvēks, kam šodien svināma jubileja un kam līdz ar to piepildās 55 ražīga mūža gadi. Kuŗš tas ir, to jau jūs varat paši spriest no ārējā neparasti uzkoptā izskata, bet skaidrības labā saukšu vārdā — tas mūsu mīļais Čarlijs Ivninga kungs, liels zinātnieks un literāts, kā jums jau visiem zināms (Kņazs dedzīgi švīko kājām). ...Bet tas vēl nav viss, kāpēc mēs te esam sapulcējušies un gatavojamies viņu apsveikt. Ir vēl otra lieta, daudzējādā ziņā pat vēl svarīgāka, ar kuŗu sakarā mums viņš būs beigās jāapsveic... Šinī svinīgajā brīdī man gribētos teikt, ka mēs — es ar to nedomāju nevienu noteiktu personu, bet tikai vispārīgi — ka mēs savā būtībā esam lieli egoisti, jo katrā mūsu izrīcībā, pat tai pēc mūsu ieskatiem visideālākajā, pamatos ir apslēpts zināms patmīlības akords. Pret šo apslēpto, bieži neapzināto savtīguma akordu dažreiz savā sirdī dažs saceļas un pašaizliedzīgi pat darbos pierāda, ka viņš ir pat tik stiprs, ka uzvar pats sevi un spēj labu darīt otram cilvēkam, kaut arī paša sirdij ar to nodara sāpīgu pārestību... Es neprotu skaidri izteikties, jo neesmu nevienas dāmu komitejas priekšniece, bet nobeigšu ar paziņojumu, ka divas mūsu namā un vidū dzīvojošas personas tiek līdz ar to saderinātas netālā nākotnē paredzētai likumīgai kopdzīvei. Tie ir mūsu nule, minētais Ivninga kungs un Ritas jaunkundze.

Kņaze. Ko jūs sakāt? Ivninga kungs ar to tur jaunkundzi!

Kņazs. Un Ritas jaunkundze precēsies? Un Ivnings ar'! Brīnišķīgi! Wonderful!

Raitvūdes kundze. Tamdēļ uzaicinu tukšot glāzes uz jaunsaderināto veselību!

(Visi ņem piepildītās glāzes, ko pasniedz no galdiņa telpas vidū Džimmijs, kam asistē Alma).

Kad visi atkal apsēdušies, pieceļas kņazs.

Kņazs. Lai arī man atļauts šai priecīgā gadījumā teikt dažus vārdus. Es pazīstu Čarliju Ivningu jau ilgu laiku un lepojos, ka ar viņa atļauju drīkstu viņu saukt par draugu. Godāto Ritas jaunkundzi es gan tik ilgi nepazīstu, bet, ikvienam vajag tik kaut reiz uzmest viņai acis, lai tūlīt liktos, ka esi pazinis un iemīļojis šo daiļo jaunavu jau no mazām dienām.

Kņaze (sāņus). Nu tad atradis daiļu!

(Turpinājums sekos)

Gara KULTŪRAI

BALETS KĀ ‚AUKSTĀ KAŖA' IEROCIS

Vitālijs Ošiņš baletmeistars Japānā

Plašais angļu laikraksts Pacific Stars and Stripes, kas iznāk Japānā, ievietojis garu reportāžu par bij. Latvijas nac. operas baleta mākslinieka Vitālija Ošiņa gaitām un spožo karjēru Japānā. Ošiņš tur, ASV armijas dienestā, palīdz iepazīstināt japāņus ar amerikāņu un eiropiešu sasniegumiem mākslā, īpaši baletā. Raksta autors saka: „Šīsdienas aukstajā karā katrs var cīnīties kā psicholoģiskajā, tā militārajā frontē. Baleta choreografs V. Ošiņš šai gadījumā ir karavīrs šādu karā." Un tālāk: „Japāņi gan labi ir iepazinušies ar amerikāņu progresu zinātnē un technikā, bet ko gan tie zina par lielajiem amerikāņu sasniegumiem mūzikā, literatūrā un tēlojošās mākslās? Amerikāņi par šo jautājumu rūpējas ļoti maz, bet Padomju Savienība tai pašā laikā izmanto situāciju, lai sludinātu katrā gadījumā, ka tā visās mākslas nozarēs ir pārākā pasaulē. Drāmatiskā atbildē šai jautājumā ir arī darbs, ko baleta mākslas reprezentēšanai Japānā veic V. Ošiņš."

Tālāk raksta autors pieskaras apstākļiem, kas likuši V. Ošiņam aizkļūt tik tālu pasaulē. Intervijā atzīmēts, ka viņš dzimis Rīgā, 1953. gadā iestājies ASV armijā, devies pāri okeanam, kur ieguvis pirmās zināšanas prakstiskās apmācības un arī psicholoģiskā karā vešanā. Nokļuvis 1954. gadā Tālajos Austrumos, V. Ošiņš pievērš sev ASV armijas vadības uzmanību ar savām izcilajām spējām baleta mākslā. Kad atklājās, ka V. Ošiņš dejojis Ballet Russe de Monte Carlo un Londonas Metropolitan Ballet trupās, kā arī Anglijā darbojies par galvenā choreografa un producenta asistentu pie BBC raidītāja, Ošiņu drīz nozīmē īpašu uzdevumu veikšanai Kultūras Centra Tokio dienestā, ASV sūtniecības un armijas vadībā. Šeit Ošiņš nodibina baleta studiju, kurā drīz ir jau 150 audzēkņu. No šīs grupas Ošiņš izveido 35 audzēkņu izlases grupu, kas ASV sūtniecības uzdevumā reprezentē amerikāņu sasniegumus baletā visdažādākos gadījumos, kā arī uzstājas televīzijas raidījumos un tālākās turnejās.

Zīmīgākais V. Ošiņa panākums tomēr ir plašā baleta uzveduma iestudējums televīzijas raidījumam šai pavasarī, sedzot milzu teritoriju — no Sandai ziemeļos līdz Hirošimai dienvidos. Šo uzvedumu, paša Ošiņa choreografijā, ar nosaukumu The Lost Waltz, noskatījās ap 7 milj. japāņu, bet tagad V. Ošiņš vada katru sestdienu 30 minūšu raidījumu Japānas NHK televīzijas stacijā.

Ar saviem panākumiem Japānā Ošiņš ļoti apmierināts, bet viņa nemiera gars, kas viņu licis izceļot jau pus pasaules, vilina aizvien tālāk, tādēļ nebūtu liels brīnums, ja pēc kāda laika mēs dzirdētu, ka V. Ošiņš ceļ latviešu baleta mākslas slavu atkal kādā citā pasaules malā.

V.

Vitālijs Ošiņš (pa labi) apspriežas ar japāņu televīzijas raidījuma vadītāju un ASV armijas kultūras daļas pārstāvi

Indra Gubiņa

JĀŅU NAKTS

Stāvu pie loga un skatos:
Aizdrāžas auto, reklāmas spīgo,
Debesis atblāzmo pilsētas gaismu,
Kur lai lieku skanīgo līgo,
Kas kā nepārīgs plosās pa krūtīm?
Vai lai dziedu kā putni — uz jumta,
Vai lai iekliedzu naksnīgā troksnī,
Kas vēl nerimst aiz tumsnām rūtīm,
Līgo, līgo!

Un kā izsmieklā pretim nu laistās
Mierīga spuldze pie cementa staba.
Ai, Jāņu nakts! Līgo! Kur uguns tavas,
Kur tā smarža salda un laba!
Kur lai lieku es šovakar sevi!
Sen jau esmu šai akmeņu sprostā,
Sen vairs neskrienu basajām kājām,
Dīvaino nemieru, līgo — ko devi,
Nevaru iesprostot, nevaru izdzēst!
Šonakt tā gribas atkal uz mājām,
Gribas līgo saukt skaļi un brīvi.

Stāvu pie loga un skatos,
Auto spuldzes, reklāmas spīgo.
Ko lai iesāku šonakt ar sevi,
Kur lai lieku skanīgo līgo,
Kas kā nepārīgs plosās pa krūtīm?

ANNIJA SIMSONE spēlēs Spokos Toronto

DV dienu laikā, 1. septembrī, Toronto viesosies Čikāgas latviešu teātra kopa ar Ibsena Spoku izrādi, kurā Alvinga kundzes lomā viesosies Annija Simsone.

Pēc lielajiem panākumiem ASV latviešu centros, kur visas Spoku izrādes bija izpārdotas, A. Simsones un Čikāgas aktieru viesošanās Toronto gaidāma ar vislielāko interesi. Anniju Simsoni atkal redzēt uz skatuves ilgojas gan vecākās paaudzes pārstāvji, kas viņu atceras no viesizrādēm Rīgā, gan arī jaunie, kas par viņas spožo talantu dzirdējuši tikai nostāstus.

Tāpat interesi modina arī Čikāgas centīgie aktieri, kas vēl nekad nav viesojušies Toronto. Bez tam patīkams pārsteigums kā skatītājiem, tā aktieriem būs arī izrādes vieta — populārā Toronto Crest teātra telpas, kurās valda īsta teātra atmosfaira, kur tagad izmantojamas visas techniskās ierīces — kā apgaismojuma, tā skatuves iekārtojuma ziņā.

DAINAS KORIS

aicināts dziedāt Stratfordā Šekspīra svētku spēļu ietvaros 29. jūlijā koncertā. Stratfordas festivāls ilgs līdz 4. augustam.

T. ĶENIŅA SONĀTU VIJOLEI

atskaņos Toronto radiofona CJBC raidītājs (viļņu garums 860 m), otrdien, 3. jūlijā, plkst. 10.30 vakarā. Atskaņotāji būs pazīstamie kanādiešu mākslinieki — Arturs Dēvisons (vijole) un Džons Nūmens (klavieres).

Kultūras apskats

- Artura Priednieka - Kavaras koncerts Takomā notiks 13. jūlijā.
- Mūsu ievērojamākās skatuves mākslinieces Lilijas Štengeles 45. skatuves darba gadu jubilejas svinības notiks 15. sept. Ņujorkā, Bruklīnas Academy of Music zālē.

LATVIEŠU TAUTAS DEJU KOPA UN KORIS HOLANDĒ

Latviešu biedrības Hamburgā tautas deju kopa un koris nesen viesojās Holandē, paužot tur Latvijas vārdu ar mūsu tautas dziesmām, dejām un krāšņajiem tautas tērpiem. Šis mūsu mazais reprezentācijas pulciņš sekoja Roterdamas tautas deju kopas vadītāja Jo Christe ielūgumam, A. Jageres un diriģenta A. Cipuļa vadībā iegriežoties gandrīz visās lielākās Holandes pilsētās un daudzos lauku ciemos. Visos apsveikumos, kā arī privātās sarunās tika uzsvērta neliekuļota latviešu un holandiešu draudzība, kā arī pilnīga mūsu stāvokļa izpratne, kas izpaudās arī cildinošās atsauksmēs un garos aprakstos par Latviju Holandes presē.

V. Kārkliņa, R. Niedra, E. Gžibovska Holandes lielceļu krustojumā.

Foto D. Tomsons

Holandiešu tautu meita sarunās ar latviešu tautu dēliem Middleburgā. No kr.: diriģ. A. Cipulis, E. Jagers, R. Niedra un J. Rags

Džems Rimkeits

MĀKSLA ZEM SPĀNIJAS SAULES

DŽ. RIMKEITA PIEZĪMES PAR MĀKSLAS DZĪVI SPĀNIJĀ

Vecākās mākslas un kultūras pēdas Spānijā saglabājušās no vecākā akmens laikmeta; slavenajās Altamiras alās Ziemeļspānijā Santanderas provincē,un tur skaidri saredzami dzīvnieku attēlojumi sarkanā krāsā, zīmēti uz klints sienām. Netrūkst arī tur slavenā spāņu vērša attēla ar lieliem ragiem un visām īpatnībām. Uz citas sienas redzams bifelim līdzīgs dzīvnieks. Bet kā Spānijā varētu būt nonācis bifelis...? Vai tik' amerikāņi nav atklājuši Spāniju, ļoti sen, pirms Kolumbs devās no Spānijas meklēt Indiju un atrada Ameriku?

Vēsturisko laiku Spānijas mākslu ļoti stipri ietekmējusi Islama māksla. Astotā gadusimtenī arabi iebruka Spānijā un tur palika līdz 15 .gadusimteņa beigām. 700 gadi ir ilgs laiks, un ar to arī izskaidrojama arabu ietekme ir mākslā, ir vēl šodien Spānijā sastopamos neeiropējiskajos uzskatos kā privātajā dzīvē, tā arī nerakstīto likumu izpratnē.

Celtniecībā arabiem dekorātīvais elements svarīgāks nekā konstruktīvais. Nedrīkst attēlot ne dzīvnieku, ne cilvēku attēlu. Jo ko Dievs (Allahs) radījis, cilvēks nedrīkst attēlot. Tādēļ arī muhamedāņu mākslinieki izveidojuši sevišķu krāsaini dekorātīvu daiļrakstīšanas skolu .Arī tagad vēl slavenai Madrides karaliskai paklāju rūpniecībai jāmeklē pamats islama mākslā. Spāņu šolaiku ādas izstrādājumi ir sevišķi skaisti, arī ur ir savs arabu mākslas ietekmējums, tāpat arī zīdrūpniecībā un keramikā.

Arī celtniecībai Spānijā savu zīmogu uzspieduši arabi.

Slavenā, ja ne visslavenākā Spānijā ir Kordovas (Cordoba) mošeja celta no 785. līdz 990 gadam. Visa mošeja balstās uz iekšējo „stabu mežu." Tā nav sevišķi augsta, bet no katra stūra, no katras vietas skatoties, stabi sedzas ģeometriskā izkārtojumā. Tā pēc arabu padzīšanas pārbūvēta vairākas reizes, katoļu garīdznieki to pārveidojuši pēc savām vajadzībām un ieskatiem. Šodien mošeja atvērta kā vēsturisks mūzejs, un zem ģipsa stukatūras atrod skaistas un vērtīgas fajansa mozaīkas. Mošeja celta omajadu stilā. Fasādēs redz vecākās arabesku formas.

Granādas Alhambra daudz jaunāka, tā celta 14. g. s.; slavenas tās fantastiski dekorētās halles un priekštelpas. Architektoniskā ziņā to var ieskatīt kā visu arabu stilu savienojumu un sagrupējumu, kādi vien atrodami Spānijā un citur pasaulē. Te mēs redzam arī indiešu mogulstilu, kas atkārtojas Delhī un Agrā, atrodam, smailus minaretus, kuriem apkārt mošejas kupols osmanu stilā, kā Konstantinopolē vai Adrianopolē.

Arī Sevillas Alkazars ir arabu stilā, tas sevišķi slavens ar saviem apelsīnu — naranjas dārziem. Katrā mazākā sādžā vēl šodien atrodas četrstūrains paaugsts ternis, arī arabu celtniecības ietekmes atliekas.

Vēlāk, jaunākajos laikos, celtniecībā iespiedās romāņu un gotu stils, ko ieviesa galvenokārt franču celtnieki. Sevišķi skaista ir Santiago de Kompostela baznīca. Gotiskā stilā, kā šī stila kronis, Spānijā jāmin Burgosas katedrālē.

Spānijas dienvidos tomēr nevarēja tik vienkārši atkratīties no arabu ietekmes, un tur, pat katoļu baznīcām tika pieaicināti arabu celtnieki. Tā radās slavenais jauktais mudejaru stils. Pēc tam, 16. g. s. ieviesās un atstāja savu iespaidu italiešu stils Granadas katedrālē, Salamankas universitātē.

16. gadusimteņa beigās nāca atslābums, nemeklēja ornamentāciju, uzvarēja taisnās līnijas, (Eskoriāls, Vallodelides katedrāle), lai vēl straujāk vēlāk pārietu barokā: — Madrides pils (tur tagad Franko pieņem ārzemju diplomātus). Jāmin jaunāko laiku Katalonijas architekts Gaudi ar savu īpatnējo stilu.

Runājot par koktēlniecību, jāpiemin Spānijas slavenie „retablos", reliģiska iespaidā veidotas baznīcu sienas un altāri, kokgriezumi ar reliģiskām figūrām plāksnēs, kuras bieži vien sniedzas līdz baznīcas griestiem.

Sākumā, varbūt tieši arabu ietekmē neplauka spāņu glezniecība, tā uzziedēja tikai baznīcas patvērumā. Spāņu glezniecība sāka izveidoties 16. g. s. beigās. El Greko ar mistisku drosmi, kas atdūrās uz tā laikmeta mākslas pratēju pretestību, nebaidījās meklēt stiprus kontrastus — pat melnu un baltu vienā sejā. Slaveni kļuva ģeniālais portretists Velaskezs, Murillo ar saviem sapņainām madonnām, Ribēra drošais fanātiskais reālists, melnu un tumša toņa cienītājs Zurbarans. Visu šo mākslinieku gleznas atrodam slavenajā Madrides Prado mūzejā. 18./19. g. s. Goija mācēja atrast un tēlot spāņu tautas dvēseli un tās sajūsmu. Visjaunākos laikos Pikaso (Picasso) un Dali lika par sevi runāt. Pirmais, kaut gan spānietis, lielāko daļu dzīves pavadījis Parīzē un tur radīja jaunu glezniecības virzienu ar saviem ģeometriskajās formās veidotiem gleznojumiem; tas visā pasaulē guvis lielu ietekmi modernajā mākslā.

Kaut gan agrākajā literātūrā spāniešiem ir savi gara milži, pašlaik, diemžēl, jārunā par ģeniju trūkumu spāņu rakstniecībā. Aiz nacionālām jūtām izdevēji nevēlas izdot vien tikai tulkojumus. Lai rastu jaunus talantus, tiek organizētas „literārās sacensības"... Izsludina lielu summu, sastāda žūrijas komisiju, un tā arī pārbauda anonīmā rakstnieka iesūtītos romānus. Ar balsu vairākumu nosaka sacerējuma kvalitāti. Ja rakstnieks arī uzvarējis šādā sacensībā, tas vēl nebūt nenozīmē, ka tas būtu labs, varbūt tikai iesūtītāju starpā labākais.

Jaunākā Holivūdas filmu sensācija — „Staļina slepenie noziegumi"

Holivūdu īsi pirms Jāņiem pāršalca sensācionālā ziņa, ka slavenais producents Zanuks, kurš nesen nodibinājis savu neatkarīgu filmu sabiedrību ,uzņems filmu ar nosaukumu: „Josifa Staļina slepenie noziegumi." Par šīs filmas uzņemšanu Zanuks jau apspriedies ar Padomju Savienības kultūras lietu ministru N. Michailovu, un tās scenārijs balstīsies uz materiāliem, kurus izmantojis Chruščevs savā leģendārajā pirmajā runā par Staļinu. Filmu uzņems krāsās, lielajam skrīnam, un tanī varēs skatīt Staļina dzīvi sākot no tiem laikiem, kad viņš sāka savu banku laupītāja karjēru, kad noslepkavoja savu otro sievu, līdz viņa nāvei.

Atliek tikai jautāt — vai nākošā filma nebūs par Chruščeva „karjēru"?

KANADĀ IEKĀRTO „ACU BANKU"

Toronto nesen iekārtota Kanadas pirmā „acu banka."

Tā darbosies pie Bantinga institūta ,sadarbojoties ar Kanadas neredzīgo institūtu. Tikko tas būs iespējams, līdzīgas „bankas" iekārtos arī citos Kanadas universitāšu centros.

„Acu bankas" princips ir pazīstams jau vairākus gadus, un šī technika ar ievērojamiem panākumiem pielietota Eiropā un Savienotās Valstīs. Galvenokārt tā praktizē veselīgu redzeņu pārpotēšanu no mirušiem uz dzīviem, kuru redzenes ir slimas vai bojātas.

Acis mirušiem izņem un uzglabā ļoti sarežģītos laboratorijas apstākļos. Lai varētu aci izņemt, jāsaņem dāvinātāja un viņa tuvāko piederīgo piekrišana. Visvieglākā problēma — pat lielāka, varbūt, nekā sarežģītā operācija, kas ar to saistīta — ir piemērotu uzglabāšanas apstākļu uzturēšana.

A. VOITKUS

TĀ TAS NEPALIKS

Astrīdas Robežgruntnieces viņete

ROMĀNS

9. turpinājums

„Bet mam'!" Rita nevarēja saprast mātes nostāju, „vai tas tik svarīgi, kas tavs vīrs vai mans tēvs kādreiz bija? Tagad tu esi tīrītāja, un vaļas brīžos arī es tev esmu palīdzējusi!"

„Ritā!" Grauduma kundze uztraukta bija apsaukusi meitu, „nav svarīgi, kā dolarus nopelna, bet kā tos izlietā. Aristokrats viņus vienmēr izlietās citādi nekā strādnieks, un atšķirība būs milzīga. Tavs tēvs vēlējās, lai tu izaugtu par augstākās sabiedrības dāmu!"

Līdz ar to Aivaram ceļš uz Ritas māju bija slēgts, un viņiem bija jāsastopas uz neitrālas zemes.

„Vai tavai mātei vēl vienmēr liekas, ka tev jāmeklē līgavainis to starpā, kuru tēvi Latvijā bijuši vai nu ministri vai vismaz direktori?" Aivars, pāri ielai vedot, paņēma Ritu zem rokas, „ja tā, tad manas izredzes viņas sirdi mīkstināt nekad neuzlabosies."

„Ļauj mātei šo prieku — viņas pasaule ir vakardiena. Un tajā dzīvo ekselences, ministri, direktori un ģenerāļi. Viņas mūža skaistākais laiks bija tas, kad tēvs bija pilsētas galva. Kas par brīnumu, ka viņa to nevar aizmirst?"

„Mūsu pasaule ir rītdiena, un es neredzu iemesla, kāpēc man ļaut to sarūgtināt mātes vakardienas atmiņām... Ja viņai tīkas dzīvot pagātnē, lai viņa to dara, bet lai neprasa arī mums darīt to pašu," Aivara jaunības straujums to darīja ļoti drošu un nepiekāpīgu spriedumos.

Viņi bija nonākuši pilsētas parkā. Cauri tam tecēja upīte, kas savienoja divus ezerus. Vasarā upītes malā pļavā ik svētdienas ļaudis izklāja segas un ēda brīvā dabā. Puikas un vīri makšķerēja, un dažreiz kādam arī laimējās izvilkt kādu asari vai līdaciņu. Tad visiem bija liels prieks un brīnums, un zēni no malu malām saskrēja kā lapsenes ap zemē nomestu ābola serdi.

Tagad parks bija pamests un tukšs, jo koki vēl bija kaili, un tikai reti pārīši pastaigājās pa tumšajiem celiņiem.

Sasniedzis vietu, kur celiņa malā uzceltās spuldzes tos neapgaismoja, Aivars pēkšņi apstājās un Ritu noskūpstīja. Pēc tam viņi uzmeklēja soliņu, jo arī Ritai pret kopīgi pavadītā vakara šāda veida noslēgumu iebildumu nebija. Arī viņa skūpstīšanos atzina par lietderīgu un patīkamu laika izvērtēšanu, un apmēram pus stundu viņi to piekopa ar lielu neatlaidību un lietpratību, laiku pa laikam apgalvodami, ka viens otru mīl un pārprasīdami, lai arī otrs apgalvotu to pašu.

Mazliet apguruši, viņi pārrunāja vienu otru tālākās nākotnes problēmu un tuvākās nākotnes darba plānu, kuru starpā svarīgākie bija sestdienas saviesīgā sarīkojuma apmeklēšanas vai neapmeklēšanas un nākošās satikšanās jautājumi. Kā vienā, tā otrā lietā panākuši vajadzīgo saprašanos, viņi vēl laiciņu paskūpstījās, bet kad kļuva par vēsu, cēlās un gāja mājās.

Sestdienai viņi norunāja sastapties Ķelputa istabā.

„Šitā laukā sēdot mēs dabūsim iesnas", Aivars prātīgi runāja, „un Ķelputs pats ies uz balli. Istaba viņam būs tukša."

„Bet mūsu mājā!" Ritai bija drusku iebildumi un bailes, ka māte abus varētu noķert.

„Ķelputa istabā tevi neviens nemeklēs, un es tur varu iet droši — Ķelputs man ir labs paziņa no tiem laikiem, kad abi vēl mežā rāvām. Viņš ir labs cilvēks."

Beidzot Rita padevās un arī pati sāka domāt, ka Aivara izraudzītā satikšanās vieta nav nepareizi izvēlēta..

Netālu no Ritas mājas viņi šķīrās — varēja tomēr gadīties, ka viņus kopā ierauga Grauduma kundze.

5.

AKMENS SĀK RIPOT

Pulkstenis bija tieši seši sestdienas vakarā. Vietējā latviešu biedrība rīkoja gadskārtējos ziedoņa svētkus, un katrs, kas daudzmaz vien vēl juta sevī jaunības sparu, gatavojās tos pagodināt ar savu klātieni. Ne tikai tāpēc, ka tā bija norādīts katram piesūtītajā apkārtrakstā, bet arī tāpēc, ka svētkos bija iespējams sastapties un parunāties ar cilvēkiem, ko citādi neredzēja mēnešiem ilgi.

Līdz svētku sākumam pulksten astoņos, tātad bija atlikušas vairs tikai divas stundas.

Kristaps Ķelputs tās izmantoja sava ķermeņa tīrīšanai un izdaiļošanai. Nomazgājies, noskuvies un gludi sasukājis tumši brūnos matus, no kuriem viņam parasti divi lielas šķipsnas vēlās pāri pierei un aizsniedza pat degungalu, viņš slinkuma pēc vannas istabā veco bikšu kājās vairs nevilka, bet, izbāzis galvu pa durvīm un nopētījis, ka gaitenī neviena nav, ar vienu lēcienu pārlēcā tam pāri tāpat apakšbiksēs, kreklu cieši krūtīm piespiedis.

Istabā viņš lēni un prātīgi apģērbās. Ziemas sākumā viņš sev bija iegādājis tumši zilu uzvalku un uz Ziemassvētkiem no kādas pazīstamas jaunkundzes dabūjis dāvanai zaļu, dzelteni svītrotu kakla saiti. Izpētījis, ka tā vislabāki izceļas uz tumši sarkana fona, viņš izvēlējās sarkano kreklu, kaut arī tas vienu reizi jau bija valkāts. Dzeltenajām vasaras kurpēm vajadzēja pasvītrot ziedoņsvētku gaišo noskaņu.

Beidzis ģērbties, Ķelputs ikdienas uzvalku iekāra sienas skapī, netīro veļu sasvieda turpat tukšā papes kastē, un, skapja durvis aizstaisījis, apsēdās pie galda uzpīpēt un nokārtot vēl pēdējo darāmo, pirms doties uz svētkiem.

Uz galda jau kopš agras pēcpusdienas lepojās paprāva pudele ar zeltainu šķidrumu. Tās satura viena daļa bija iepildāma plakanajā pudelītē, kuras trauslās stikla sienas sargāja krietna cūkāda un kaklu sedza mirdzoši spoža baltmetalla cepurīte. Pudeles veidojums bija pielāgots tās novietošanai bikšu mugurpusēs kabatā.

Nogaršojis dažus mēriņus šīrīta pirkuma un atzinis to par labu, Ķelputs piepildīja un noslēdza pudelīti un iebāza to kabatā. Atlikuma vienu daļu viņš ielēja ūdens glāzē, bet pudeli pašu novietoja air vāļas. Daudz tur vairs iekšā nepalika, bet visu tagad izdzert arī negribējās. Glāzē ielieto daļu viņš atšķaidīja ar dažām lāsēm putojošās limonādes un tad, tāpat uz vāļas sēdēdams un laikrakstu lasīdams un smēķēdams, lēniem malkiem, laiku īsinādams, izdzēra.

Pulksten astoņos viņš cēlās, lai ietu.

Kamēr Ķelputs šķīstījās, arī viņa jaunais kaimiņš Pēteris Pūpols savā istabā posās dzimšanas dienas viesībām pie Ziemeļiem. Agrāk tur parasti ieradās arī Grunduļa jaunkundze, bet šoreiz Pēteris jau iepriekš bija noskaidrojis, ka viņas tur nebūs.

„Pēc visa notikušā man būtu ļoti neērti viņu sastapt," viņš skaidroja Ziemeļa kundzei, kad tā viņam bija izstāstījusi, kādus viesus lūgusi.

Ziemeļa kundzes mēģinājums Lilijai izskaidrot notikušo no Pētera viedokļa bija palicis bez sekām, ja par tādām neatzīst naidu, kas strauji uzliesmoja starp Grunduļa jaunkundzi un Ziemeļa kundzi. Pēdējai bija bijusi taisnība, kad viņa Pēterim teica, ka Grunduļa jaunkundzes īgnums pirmkārt vērsīsies pret nepatīkamās ziņas nesēju, ka Pēterim nav bijis nekādu — ne labu ne ļaunu nodomu, kad tas bija ieradies viņas istabā.

Likās, ka tieši pilnīgais nodomu trūkums bija tas, ka Grunduļa jaunkundzi bija ievainojis vissāpīgāki.

Lai Ziemeļa kundzei izrādītu pateicību un atzinību, Pēteris bija iegādājis dzimšanas dienas dāvānai dārgu kristalla vāzi, pie tās pašas reizes sudrablietu veikalā nopirkdams arī divas sudraba tējkarotītes, ko bija licis iesaiņot atsevišķā sainītī. Tā bija dāvāna Milzuma kundzei, jo tās dzimšanas dienas svinēšana bija paredzēta tieši nedēļu vēlāk. Pērkot abas mantas reizē, viņš dabūja lielāku atlaidi, un bez tam ietaupījās laiks.

(Turpinājums sekos).

V. PALMA
RI 3670 no plkst. 6 rītā — 12 vakarā visu dienu
G. Batcheller, Broker — 33 Fairview Blvd.

TAUTIEŠI, UZMANAITIES, LAI JUMS OTRĀ OBLIGĀCIJA BUTU UZ 10 GADIEM UN LAI TAJĀ BUTU RAKSTĪTS, KA JUMS IR TIESĪBA PAGARINĀT PIRMO OBLIGĀCIJU

DANFORTH — BROADVIEW rajonā atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens-eļļas apkure, 3 virtuves un garāža. Kopīgā cena $17.500, iem. $3.500.

PLAYTER rajonā divstāvu 9 istabu dubultķieģeļu atsevišķa māja, ūdens-eļļas apkure, ķieģeļu garāža, iemaksa $4.000, atlikums uz vienu 10 g. obligāciju.

HIGH PARK rajonā divstāvu 7 istabu dubultķieģeļu atsevišķa māja, eļļas apkure, garāža, skaists dārzs. Iemaksa $3.500.

Mēs sagādājam aizdevumus uz visizdevīgākiem noteikumiem.
Ja jums ir $500 vai vairāk naudas, tad zvaniet mums nesaistošai informācijai.
Mēs piedāvājam mājas visos pilsētas rajonos.

Montreālas latvieši līgoja Kārļa Antona saimniecībā

Attēlā grupa jautro līgotāju upes krastā pie ugunskura. Foto R. Sīmanis

RĪGAS PILSĒTAS 1. ĢIMNAZIJAS...

(Pārnesums no 3. lpp.)

mēr pārnāca kādi 6 žīdi. Tie bija gudri un ļoti centīgi. Viņi bija arī gandrīz vienīgie, kam latviešu valodā bija atzīme 5. Neskatoties uz to, viņiem tika darīts pāri, bet to viņi bez kurnēšanas un apsūdzēšanas panesa. Viens no žīdu nerrošanas paņēmieniem bija, kādu no tipiskākiem uzcelt priekšnamā uz skapja un tad, neļaujot tam kāpt nost, bet sasaucot puišu baru, lai to apbrīnotu. Žīdi caurmērā bija ļoti gudri, labi mācījās, un kad mēs ko nezinājām, tie labprāt teica mums priekšā, tādējādi iemantodami mūsu labvēlību.

Kad tikām klāt atzīmju žurnālam, tad, protams, bija „jāuzlabo" caurmērs, pēc kā mēs visi tik ļoti cīnījāmies. Protams, atzīmju žurnālā mēs paši sev atzīmes varējām salikt tikai tajos priekšmetos, kuru skolotājiem nebija pašiem sava kabatas atzīmju grāmatiņa, un kur bijām pārliecināti, ka skolotājs to nepamanīs. Bieži vien tas mums klasiski izdevās. Atzīmes varēja rakstīt F. Štraucha vācu valodas lapā, jo viņš atcerējās katru atzīmi, nerunājot jau nemaz par tādu iespēju, ka kāds vājš skolnieks sev būtu ierakstījis piecnieku. Tas, protams, tiktu ieskaitīts uz pārskatīšanās rēķina, bet mans draugs Leons Savickis (tagad Hamiltonā, Ont.) bija sev ierakstījis vācu valodā tikai trijnieku, lai paglābtu sevi no izsaukšanas un mācīšanās, bet Štrauchs arī to bija pamanījis un nabadzīgo trijnieku ar divām strīpām izstrīpojis. Atzīmes samērā viegli atzina Rinkušs, ja izdevās atdarināt viņa rokrakstu, tāpat Rītiņa un Plukšs.

No mana izlaiduma vēl gribētos atzīmēt dažus ārstus, par kuriem gan man tagad nav nekādu ziņu. Tie ir Visvaldis Ledus, Andrejs Šmitmanis, Tālivaldis Podnieks, Eriks Raceps; no teologiem varētu minēt Artemiju Avotiņu, Juri Zālīti un Robertu Āboliņu. Pēdējais pag. gadā no Anglijas ieradās ASV. LNAK padomes priekšsēdētājs prof. Aleksis Dreimanis ir Rīgas pilsētas 1. ģimnazijas 10. izlaiduma absolvents.

Noslēgumā gribas pieminēt mūsu klases 1936. gada 1. aprīļa korso braucienu. Mēs vienkārši aizbēgām no pēdējās stundas uz Marijas un Raiņa bulvāra stūra, noīrējām 10 vieglos ormaņus, un tad, sakāpuši katrā ormanī pa 3 līdz 4, braucām pa Raiņa bulvāri garām mūsu skolai, garām 2. un 3. ģimnazijai, pēc tam korso brauciens noslēdzās pie Nacionālā teātra, jo mums nebija vairāk naudas, ar ko samaksāt ormaņiem...

No šī laika jau pagājuši 20 gadi, bet atmiņas par mūsu skolu deg mūsu sirdīs kā gaiša liesma, kas dod spēku un ticību izturēt dzīves grūtībās un ticēt labā uzvarai pār ļauno.

Jānis Gailītis.

DZĪVE KANADĀ

KĀ SAŅEMT ĢIMENES PIEMAKSAS

Kanadas valdība gādā par jūsu bērnu labklājību. Tāpēc valdība grib palīdzēt jums uzaudzināt bērnus līdz 16 gadu vecumam.

Vai esat Kanadas pavalstnieks, vai arī ne, jums tiesība pieprasīt ģimenes pabalstus (Family Allowances), ja jums ir bērni, kas dzimuši Kanadā vai Kanadā nodzīvojuši vienu gadu.

FAMILY ALLOWANCES — izmaksā bērnu mātēm. Jāiesniedz attiecīgs lūgums, aizpildot īpašu veidlapu par katru bērnu.

Šīs veidlapas jums iespējams saņemt vietējā pasta kantorī.

Valdības ģimenes pabalsti ir:

$5.00 mēnesī
par katru bērnu, jaunāku par 6 gadiem;
$6.00 mēnesī
par katru bērnu, no 6 līdz 9 gadiem;
$7.00 mēnesī
par katru bērnu, no 10 līdz 12 gadiem;
$8.00 mēnesī
par katru bērnu, no 13 līdz 15 gadiem;

Dzīves vietas maiņas gadījumos neaizmirstiet attiecīgajai valdības iestādei paziņot adreses maiņu, lai jūsu čeks pienāktu laikā un pareizā vietā.

Paņemiet šo sludinājumu līdz, kad ejat uz pasta kantori pēc veidlapām.

Palūdziet pasta iestādes ierēdni aizpildīt šīs veidlapas.

Publicēts dzīves atvieglināšanai Kanadā uz Brading's vēlēšanos. Prasiet pēc Brēdings
BRADING'S Cincinnati Cream
BREWERY LIMITED • WINDSOR, ONTARIO
OTAVĀ, VINDZORĀ, MONTREĀLĀ, HAMILTONĀ
Piez.: Angļu valodā rakstītais domāts pasta ierēdnim
Izgrieziet šo. Uzrādiet to pasta kantorī.
POSTMASTER Please help bearer to fill out necessary forms for Family Allowances.

HILLCREST MOTORS LIMITED
1438 BATHURST ST., TORONTO
FORDA UN MONARCHA PĀRSTĀVNIECĪBA
1956. gada Fordi, sākot ar $1865 un iemaksu $200 uz nomaksu līdz 3 gadiem
Pārstāvis P. BERNĀTS
Tel. darbā LE 3-1104, mājā HU 8-1488

Piedāvājam iesvētībām bagātīgā izvēlē: Rozes, neļķes, līlijas un citus ziedus, kā arī dāvanām rotas lietas, keramiku, koka izstrādājumus utt. Iesvētīšanas dienas kartītes. Laipni lūdzam pasūtinājumu iesvētībām nodot laikus
LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā pie Bloor, tel. LE 3-3884, Toronto
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto pie Grace, LE 5-6792

850 Bloor St. W. pie Ossington Ave, Toronto, Tel. LE 6-7076
MATINEE HATS
DĀMU CEPUŖU VEIKALS
Krājumā: Salmu, puķu un kokteiļu cepures.
Pagatavojam arī no pienesta materiāla, — tāpat arī gatavojam līgavām un līgavas māsām.
Marta Šverns

Visu jūsu daiļumam sniedz
ELZA PĒRKONE
Amaryllis Cosmetological Institute
61 Charles St., W., Toronto, WA 1-9011.

KAKTIŅŠ
Transporta firma
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt
RO 7-6697, katrā laikā, 1997 Keele St., Toronto

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave Toronto, tel. OX 4-0464
Danforth—Woodbine, 2. stāvā

10% ATLAIDE 10%
PAŠREIZĒJIEM PASŪTINĀJUMIEM.
Lielā izvēlē labākās angļu drānas. Rūpīgi pielaikoju, glīti nostrādāju, lietoju astru drēbi, kamieļvilnas audeklus, labākās oderes un pārējos piederumus
387 MILVERTON BLVD., TORONTO, TEL. — GE 6813
V. KUČĀNS
Pieņemu darbdienās no plkst. 9-21, sestdienās no plkst. 9-16

GREGORY CHARLAP
B.A.M.Sc., M.C.L.
ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR
Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas
Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q., Mājās AT 1858
University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604

Dr. JĀNIS REKAI — ķirurgs un dzemdību palīdzība
Dr. PAULS REKAI — iekšķīgās slimības un Rentgena uzņēmumi
219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont. WA 3-2395
Iepr. telef. pieteikšanās

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

RIDOUT REAL ESTATE LTD.
A. KAMPE 490 College St., WA 4-7121
AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3% GADĀ
BROADVIEW — GERRARD:
Iemaksa $3.000. 9 istabu dubultķieģeļu savrupmājai, 2 virtuves, ūdens-eļļas apkure, garāža ar privātu iebraucamo ceļu. Pilna cena $16.500.
WOODBINE — GERRARD:
Pilna cena $12.900. 6 istabu dubultķieģeļu savrupmājai, moderna virtuve, eļļas apkure, garāža. Iemaksa $2.500.
RIDOUT — Kanadas lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs

EGLĪŠA — RADIO
Labo: televizijas, radio, auto radio aparātus, plašu spēlētājus un citus elektriskus aparātus. Pārdošanā radio un plašu spēlētāji. Atvērts līdz plkst. 9.00 vakarā, 6 dienas nedēļā.
161A Roncesvalles Ave, tel LE 7-1401, Toronto

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
Auto skola Baltic
Apmācības auto: / Apmācības laiks:
OLDSMOBILE autom. transmisija — 6—8 st.
CHEVROLET standart transmisija — 8—10 „
¾ t FORD standarts šoferiem — 10—12 „
Visiem kursantiem garantēju atļaujas
AUG. MASINGS
100 High Park Ave, Toronto, tel. RO 7-7944

LEASIDE ESSO GARAGE
LATVIEŠU UZŅĒMUMS
928 Millwood Rd., Toronto
Tel. HU 8-5152, mājās AM 7-4782
Imperial ESSO benzīns un eļļas
AUTO REMONTI • VISI DARBI GARANTĒTI
L. Alders MĒRENAS CENAS L. Marovskis

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave, pie Pape, tel. HA 9911, Toronto
Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem • Bagātīgā izvēlē griezti ziedi • Podu puķes. • Zaļumi un tropiskie stādi. Tautiski izstrādājumi. • Keramika.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus
Mēs piegādājam mājās

Pieņemam pasūtinājumus audumiem
Vienmēr krājumā:
latviski spilveni un sedziņas
HANDWEAVING Studio
238 Bloor St., W, Toronto
Tel. WA 2-1315

JAUNAIS CENRĀDIS AR LIELU CENU NOLAIDI nodrošinātiem saiņiem uz LATVIJU un citām Eiropas zemēm, arī uz Sibiriju, dod iespēju jums palīdzēt saviem tuviniekiem, tas ir drošākais un lētākais ceļš.
Plašākā firma Ziemeļamerikā.
JANIQUE TRADING CO
Īpašnieks J. KAMIENSKI
Galvenais birojs: 835 QUEEN St., W., Toronto, Ont., tel. EM 4-4025
Nodaļas: Winnipeg, Man., Edmonton, Alta., Hamilton, Ont., St. Catharines, Ont., Buffalo, N.Y., Chicago, Ill., Cleveland, Ohio, Newark, N.J., Philadelphia, Pa., un citās lielākās pilsētās.
Fort William, Ont. — 627 Simpson Road, tel. 3-9618

KA JUMS IR

ionā dirstāvu 7 istabu dubult-
ja, eļļas apkure, garāža, skaists
0.

inums nesaistošai informācijai.

a saimniecībā

ugunskura. Foto R. Šimanis

AS...

liti un Robertu Āboliņu. Pēdējais pag. gadā no Anglijas ieradās ASV. LNAK padomes priekšsēdētājs prof. Aleksis Dreimanis ir Rīgas pilsētas I. ģimnazijas 10. izlaiduma absolvents.

Noslēgumā gribas pieminēt mūsu klases 1936. gada 1. aprīļa korso braucienu. Mēs vienkārši aizbēgām no pēdējās stundas uz Marijas un Raiņa bulvāra stūra, noīrējām 10 vieglos ormaņus, un tad, sakāpuši katrā ormanī pa 3 līdz 4, braucām pa Raiņa bulvāri garām mūsu skolai, garām 2. un 3. ģimnazijai, pēc tam korso brauciens noslēdzās pie Nacionālā teātra, jo mums nebija vairāk naudas, ar ko samaksāt ormaņiem...

No šī laika jau pagājuši 20 gadi, bet atmiņas par mūsu skolu deg mūsu sirdīs kā gaiša liesma, kas dod spēku un ticību izturēt dzīves grūtības un ticēt labā uzvarai pār ļauno.

Jānis Gailītis.

DĀ

EMAKSAS

mēnes pabalsti ir:
ēnesī
ru bērnu, jaunāku par 6
ēnesī
ru bērnu, no 6 līdz 9
ēnesī
ru bērnu, no 10 līdz 12
ēnesī
ru bērnu, no 13 līdz 15

s maiņas gadījumos ne- attiecīgajai valdības ot adreses maiņu, lai jū- tu laikā un pareizā vietā. sludinājumu līdz, kad antori pēc veidlapām. sta iestādes ierēdni aiz- lapas.

anos. Prasiet pēc Brēdings

s

am

RIO
ONĀ
ierēdnim
ori.

POSTMASTER
Please help bearer to fill out necessary forms for Family Allowances.

OSKARS PERRO

REAL ESTATE
LE 5-5555
1597 BLOOR ST., WEST
TORONTO

PARKDALE:
$1.000 iemaksa 10 ist. dubultķieģeļu mājai ar visām mēbelēm, 4 virtuves! Ļoti izdevīga īres māja. Labs obligāciju izkārtojums. Nenokavējiet!
Zvanīt I. JANKOVSKIM

DAVISVILLE — MT. PLEASANT:
$7.500 pilna cena 6 ist. atsevišķai mājai uz liela gruntsgabala. Maza iemaksa. Sevišķi izdevīgs pirkums!
Zvanīt I. JANKOVSKIM

APMEKLĒJIET MŪSU VEIKALUS HIGH PARK RAJONĀ
343 - RONCESVALLES AVE. - 231
Tel. LE 4-8974 Tel. LE 4-4645
Little Riga
Delikateses
Cepumi, pārtika
Latviešu grāmatas
JURIS DZEGŪZE

VENUS
Ziedi un ziedu sakārtojumi
Latviešu keramika
Ādas izstrādājumi
BIRUTA TĪRUMA

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO
pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.
Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

Pasūtinājumus pieņem:
spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239
un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792,
Toronto, Ont., Canada

BALTIJAS JŪRAS
NĒGI
dabūjami jūsu veikalos.
Pasūtinot tieši, ar piegādi mājās, viena 6 oz. kārba maksā 85c.
Lūdzu pievienojiet Money orderi vai bankas čeku.
EDCO 10 Widmer St., Toronto, Canada

Pret galvas sāpēm, traucējumiem kuņģī

Es lietoju
BROMO
ātrai palīdzībai'
SAKA
JURIS BĒRZIŅŠ
Viegli sajaucams
Patīkami garšo
Ātri iedarbojas

PĒRCIET
BROMO-SELTZER
JAU ŠODIEN

IECEĻOŠANAS, IZCEĻOŠANAS vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legālizācijas un citas lietas administrātīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
(pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

A. SILAVS

Kungu un dāmu drēbniecība
Tīra, krāso.
Par pazeminātām cenām.
Garantēts darbs.
415 DUNDAS St., E. Toronto,
Pie Parliament EM 4-0089

Latv. uzņēm. OVERSEAS GIFT PARCELS CO.
Sūta uz Latviju un visām Krievijas zemēm pārtiku, drēbes, apavus, medikamentus u. c.
Piegāde garantēta.
Sūtījumus izdara nekavējoties, tieši no Kanadas par viszemākām cenām. Birojs atrodas 316 HARBORD St., TORONTO, ONT.
Atvērts no plkst. 10-10 vakarā. Tel. LE 3-2258, Toronto

LĒTI! ĀTRI! SOLĪDI!
Dāvanu saiņus uz visām zemēm izsūta
BROWNEJONES LTD.
1, Norfolk Place, London, W. 2, Great Britain
Visāda veida ārstniecības līdzekļus, drānas, apavus, veļu pārtiku u. c. Saiņus izsūtām, neuzdodot sūtītāja vārdu. Garantējam saiņu saņemšanu. Nesaņemšanas gadījumā atmaksājam naudu vai izsūtām jaunu saini. Nosūtītājam izsniedzam licences numuru, pasta kvīti un saņēmēja parakstu.
Lūdzam salīdzināt mūsu cenas ar citu firmu cenām! Rakstīt latviski, pieprasot informāciju un cenrādi!
Darba laiks no 9-7; sestdienās 10-3

DV NAMĀ
123 HURON ST., TORONTO
izīrē telpas visāda veida svinībām, kā arī izgādā attiecīgās atļaujas (60 pers.).
Zvanīt vak. EM 6-0101, dienā EM 8-0792.

BRUCE D. PALMER
ADVOKATS UN NOTARS
229 YONGE ST.,
Room 203, EM 4-3141, Toronto

A. KERSON
IGAUŅU JURISTS
229 YONGE ST., Room 203, EM 4-3141, vakaros MA 0141
Runā vāciski un krieviski

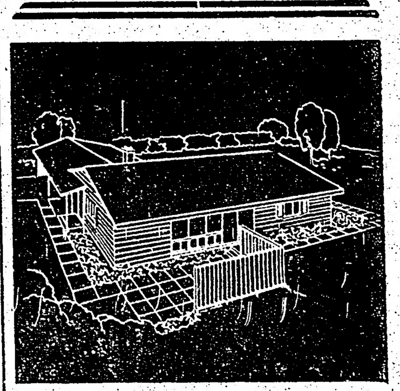

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
REAL ESTATE
INSURANCE • MORTGAGES
316 Harbord St., tel. LE 4-8447, Toronto
Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario. — Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. — Apdrošinā automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas, slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.
Pārstāvji:
P. AVOTIŅŠ, V. SKUJA, J. VEISS, E. MIĶELSONS
FARMAS:
HUGO OZOLIŅŠ,
Tel. 2R2 GRAND VALLEY

MEKLĒ

Eriku Neiedrīti, Jura d., dz. 1923. g., dzīv. Jēkabpils apriņķa Jaunstuburos. (Ziņas no mātes).
V. LEIMANS, 331 Delaware Ave, Toronto, Ont., Canada (844)

JĀZEPS RAUDA MEKLĒ

brāli JĀNI RAUDU un radus: MEČISLAVU SILOVU, VIKTORU SALISU un JĀZEPU ZADZINSKI.
Ja kāds ko zinātu par viņiem, lūdz rakstīt
Ž. Galvānam,
91-13th St., New Toronto, Ont., Canada

Dr. A. BRETTLER
Speciālists nieru, asins un pūšļa slimībās. Vispārējā ārstniecība.
Pieņem no 2—7 pp. un pēc norunas.
398 BLOOR St., W., tel. WA 1-7671

Dr. MICHAEL BALKANI
speciālists sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā
202 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimnieces
Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. med. K. ZYMANTIENE
Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1393 Dundas St. W., Toronto (darbā Rusholme - Gladstone). Pieņem katru dienu no 1-3 un 6-8, sestdienās no 11-2 un pēc vienošanās. Tel. LE 4-6851
Runā latviski un vāciski

Māju īpašnieki, ja jums vajadzīga nauda
uzņēmumam vai personiskām vajadzībām, lūdzu griezties pie
LATVIJA - CANADIAN MORTGAGE Co.
Mēs dodam skaidrā naudā otrai obligācijai uz visu māju, neatkarīgi no 1. obligācijas. Zemi maksājumi. Bezmaksas obligāciju sagāde.
ZVANIT
EM 8-1242, Toronto

LATVIEŠU VEIKALS
THE SPRING
MARKETERIA
Pārtika — Delikateses
SVAIGA GAĻA
AUGĻI — SAKNES
EIROPAS KONSERVI
SIERI UN MAIZES
113 Roncesvalles Ave.
Sunnyside rajonā Toronto
Tel. LE 4-2515
A. & M. KŪLAINI

Iris LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
588 Bloor Street, West, Toronto.
tel. LE 1-5665
Vislielākā izvēlē griezti ziedi iesvētībām un citiem gadījumiem
Mājās tel. RI 5213

TIEŠĀM GARŠO LIELISKI UN IR ATSPIRDZINOŠS
Ir atšķirība garšas ziņā...
tas ir arī dzirkstošs.
Ir atšķirība...
tur ir dzīvīgums un atspirdzinājums,
baudot Coke!
"Coke" ir reģistrēta rūpniecības zīme. FL56-3 COCA-COLA LTD.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlēmes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

1. jūlijā Betlemes baznīcā pirmais vasaras priekšpusdienas dievkalpojums plkst. 11.15, sprediķos Kristaps Valters, jun.

Plkst. 2 Port Vašingtonā māc. F. Treua 25. g. ordinācijas dievkalpojums, sprediķos māc. Ed. Pavasars piedalās arī māc. F. Treus, D. Grauds, R. Zariņš un N. Ozols.

8. jūlijā, plkst. 9 Bronksas sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols, plkst. 11.15 Betlēmes baznīcā, Bruklinā, māc. R. Zariņš.

Tikai reizi mēnesī dievkalpojumi būs sek. vietās:

Bronksā, sv. Toma baznīcā otrās svētdienas rītā — 8. jūlijā un 12. augustā, pl. 9.00.

Port Vašingtonā katra mēneša pirmajā svētdienā, 1. jūlijā un 5. augustā, plkst. 2 dienā.

Hempstedē dievkalpojumi pārcelti uz mēneša pēdējo sestdienu, 28. jūlijā un 25. augustā, plkst. 6 vakarā.

Džamaikā un Beišorā vasaras pārtraukums.

15. jūlijā, plkst. 11.15 Betlemes baznīcā dievkalpojums.

ČIKAGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Čikāgas latv. ev.-lut. Ciānas dr. 5015 W. Ferdinand St.,

Svētdien, 1. jūlijā, plkst. 11 dievkalpojums, prof. E. Šmits.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvudā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Sagīnavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave, S.E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Dievkalpojumi notiek Fort William, 560 May St.

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London. Ont.

Niagarā 30. jūnijā, plkst. 3 pp. Jaunatnes un draudzības dienas svētbrīdis.

Londonā, 8. jūlijā, plkst. 1 pp. sv. Trīsvienības bazn. Jaunatnes iesvētīšanas ar dievgaldu.

St. Katarīnā 14. jūlijā, plkst. 7.00 vakarā Kristus baznīcā dievkalpojums.

Londonā, 22. jūlijā, plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Pēc tam kopīgs izbraukums uz ezera malu pie Dašvūdas.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.

1. jūlijā iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu plkst. 11.

8. jūlijā bērnu nometnes oficiālā atklāšana ar dievkalpojumu Sidrabenē plkst. 3.00.

15. jūlijā dievkalpojums un bērnu svētki Sidrabenē plkst. 10.

22. jūlijā dievkalpojums sv. Andreja baznīcā plkst. 11.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

1. jūlijā, plkst. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Dziedās E. Indriksone no Linkolnas.

8. jūlijā, plkst. 2 dienā Jaunatnes iesvētes dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

15. jūlijā, pl. 11 brīvdabas dievkalpojums Saulainē.

22. jūlijā, pl. 9.15 rītā dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

29. jūlijā, plkst. 11 rītā brīvdabas dievkalpojums Saulainē.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

1. jūlijā, plkst. 9.15 no rīta dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā — 361 Danforth Ave.

15. jūlijā, plkst. 9.15 no rīta dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā — Danforth Ave.

22. jūlijā, plkst. 9.15 no rīta dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā — 361 Danforth Ave.

Māc. T. Avīks, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Nākošais dievkalpojums sv. Olava baznīcā, 15. jūlijā, plkst. 1.30.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So)

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Dievkalpojums 15. jūlijā, plkst. 9.45.

Dievkalpojums 29. jūlijā, plkst. 9.45.

Kičenerā, Mateja baznīcā, 15. jūlijā, plkst. 2.00 pp.

Māc. H. Kušķis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā — Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

30. jūnijā (sestdien), plkst. 8 v. svētvakara dievkalpojums. Dziesmu grāmatas.

Māc. E. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa 2, Ont. Otavā

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 1. jūlijā, pl. 13.00 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums kapu svētku pieminai. Pēc dievkalpojuma Sadberijas kapsētā mirušo latviešu kapu pieminekļu iesvētīšana.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512.

Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E. misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walker Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS

Toronto notiks svētdien, š. g. 1. jūlijā, plkst. 11.30, Newman kluba baznīcā, 89 St. George ielā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz ...... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $............

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Mājas visos pilsētas rajonos! Palīdz aizdevumu sagādē

EDMUNDS UPMALIS

RI 1114 UNO MANKIN Real Estate 392 DANFORTH Ave

MAIN — KINGSTON RD.: 5 istabu divstāvu dubultķieģeļu māja. Jauna eļļas apkure, moderna virtuve, garāžu iespēja. Iemaksa $1.500, prasītā cena $10.500. Māja bez parādiem.

BEECH AVE.: atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja. Eļļas-ūdens apkure, moderna virtuve ar brokasta telpu, apsildīta saules istaba. Prasīts $13.900. Laba īres māja.

BRIAR HILL AVE. — YONGE: 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs. Jauna eļļas apkure, ļoti moderna virtuve, privāts iebraucamais ceļš, garāža, dārzs. Prasīts $13.500 ar $2.500 iem. 10 g. obligācija.

MT. PLEASANT — MANOR RD.: ļoti laba atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja. Eļļas-ūdens apkure, moderni izbūvēta virtuve, viesību telpa pagrabā, iebraucamais ceļš, garāža, ļoti skaists dārzs. Prasīts $18.900. Ļoti tīra, labi uzturēta māja, kas nevar nepatikt.

SAMMON — INWOOD AVE.: 6 istabu dubultķieģ. savrupmāja ar 2 telpām pagrabā, kurās pašreiz atrodas kantoris. Jauna eļļas-ūdens apk., mod. virt., garāžu iesp. Prasīts $14.500. Izdevīgs pirkums.

ARLINGTON — VAUGHAN RD.: 5 istabu atsev. divstāvu dubultķieģ. māja. Eļļas-ūdens apk., mod. virtuve, 2 vannas ist., izbūvēta viesību telpa pagrabā, dubultgarāža. Iem. $2.000.

FUTBOLA SACĪKSTE
KLĪVLENDAS SP. KL. — TORONTO DV
30. jūnijā, pl. 6 vak. Greenwood lauk. Toronto

MAZGADĪGUS BĒRNUS pieņem uzraudzīšanā pa dienu. Zvanīt LE 2-6175, Toronto

LAIKS - IEGĀDĀTIES VISAI NEDĒĻAI JAUNĀS TTC BIĻETES UN TOKENUS

Ietaupiet laiku - ātrāk nokļūsit pie mērķa

JAUNĀS BIĻETES
LIETOŠANĀ SĀKOT AR 1. JŪLIJU

PIEAUGUŠIEM: 12½c biļetes (oranžā kr.) - 4 par 50 c. Grāmatiņā pa 24 par $3.00
7½c biļetes (baltas kr.) - 4 par 30c .

BĒRNIEM: biļešu nav. Braukšanas maksas jāmaksā skaidrā naudā.

KUR TĀS IEPĒRKAMAS

1. TTC biļešu kasē — 35 Yonge St. no plkst. 8.30 rītā līdz 4.30 pp.
(Izņemot sestdienas un svētdienas)
Ik dienas — visu dienu:
1635 Danforth Ave. (pie Coxwell) — 76 Wychwood Ave. (St. Clair)
1433 Queen East (pie Connaught) — 586 Lansdowne Ave (ziem. no Bloor)
2170 Yonge St. (dienv. no Eglinton) — 1754 Queen West (Sunnyside)
2. Pie TTC pavadonēm.
3. Katrā tramvajā, autobusā vai trolejbusā un pazemes vilcienu stacijās.

TOKENI — 4 PAR 50c

Pārdod tikai pazemja stacijās, kā arī TTC pavadones, bet derīgas visos TTC virzienos.

PAR „VECAJĀM" TTC BIĻETĒM

„Vecās" 71/2 un 121/2c būs arī iespējams izlietot tur, kur vērtība atbilst jaunajām braukšanas maksām.

Sākot ar 1. jūliju, „vecās" 10c biļetes iespējams lietot, piemaksājot 5c sk. naudā 1. un 2. zonā pieaugušiem.

Neizlietotās biļetes NETIKS mainītas pret jaunajām biļetēm. Turpmākajā sludinājumā būs tuvāki norādījumi par neizlietoto „veco" biļešu realizēšanu

TORONTO TRANSIT COMMISSION

RIETUMPIEKRASTES JAUNATNES DIENAS SANFRANCISKO

Ziemeļkalifornijas jaunatnes pulciņš jau šogad trešoreiz rīko Rietumpiekrastes jaunatnes dienas Sanfrancisko, 1., 2. un 3. septembrī, Ziemeļkalifornijas (Latvian Hall) Latviešu draudzes jauniegādātā namā, Hofmana un 24. ielā. Jaunatnes dienu rīcības komiteja savu darbību uzsāka jau pirms vairākiem mēnešiem un ar lielu rosību ķērusies pie jaunatnes dienu organizēšanas, jo plaši informējot jau visus apzinātos Rietumpiekrastes jauniešus par šī gada lielāko un ilgi gaidīto jaunatnes salidojumu.

Jaunatnes dienu rīcības komitejā darbojas Andrejs Olte (pr-ks), Dzintra Opse (vietn.), Juris Petričeks (sekretārs-kasieris, 3230 S. Court, Palo Alto, Calif.), Jānis Vasiļevskis (izvietošana) un locekļi Imants Ābele, Ruta Hincenberga, Inta Krūmiņa un Rasma Sarkanbārde.

Jaunatnes dienas gadu no gada ir pulcinājušas jauniešus no Kanadas līdz Meksikas robežai, lai kaut nedaudzas stundas pulcētos draudzīgās pārrunās, ceļā pavadot pat vairākas dienas. Jaunatnes dienas dod jaunatnei jaunu ierosmi, idejas un spēkus sabiedrībai un kultūras dzīvei. Šo dienu nozīmi jaunatne ir izpratusi, simtiem pulcējoties salidojumā.

Rīkotāji jaunatnes dienu programmu jau izplānojuši galvenos vilcienos, paredzot to interesantu un daudzpusīgu: 6 referāti (tos jau apsolījuši prof. Edmunds Šmits un rakstnieks Jānis Klīdzējs), jauno rakstnieku vakars un jauno mākslinieku darbu skate, dievkalpojums, diskusijas, 2 balles, citi sarīkojumi un izbraukums.

Uz jaunatnes dienām Sanfrancisko gaida ierodamies jauniešus no Kanadas (ja būs iespējams izkārtot robežas pārejas formālitātes), Vašingtonas, Oregonas, Aidaho, viesus no citām tālākām AS Valstīm, kā arī pašus Kalifornijas jauniešus, kopskaitā pa 250 - 300.

Rīkotāji šoreiz jaunatnes dienām nodomājuši līdzekļus sagādāt paši saviem spēkiem rīkojot dažādus sarīkojumus, tā vēlēdamies pierādīt, ka paši ir spējīgi noorganizēt plašas jaunatnes dienas, iztiekot bez ziedojumiem, kuri ir vajadzīgi mūsu trūkumcietējiem, invalidiem, slimiem un cietējiem vergu nometnēs. Šis ir labs piemērs citām organizācijām.

Visiem jauniešiem no citām pilsētām ir paredzētas naktsmājas Sanfrancisko, Oaklandē un Berklejā dzīvojošo latviešu ģimenēs.

Rīcības komitejai pašlaik ir darba pilnas rokas. Tā lūdz pieteikties jaunos rakstniekus, dzejniekus, māksliniekus un referentus, lai varētu sastādīt galīgo jaunatnes dienu programmu.

Pulcēsimies 5. Rietumpiekrastes jaunatnes dienās, jo tanīs varēsim tikties ar bērnības dienu draugiem, pazīņām un jauniešiem, kas domās, vārdos un darbos dzīvo un kalpo dzimtenei!

Uz redzēšanos Sanfrancisko!

G. A.

ATLAS FOOD
Pašapkalpošanās pārtikas preču veikals
PIEDĀVĀ:
● Importētus konservus, sierus, saldumus un cepumus
● Eiropas gaumē izstrādātus gaļas un desu ražojumus, maizes, kūkas un tortes.
● Vienmēr svaigi piena produkti, augļi un saknes.
Pārbaudiet mūsu preču augstvērtīgo kvalitāti un to zemās cenas. Ietaupiet laiku, pasūtinot pa tālruni
LE 2-4028
Ātra un brīva piegāde
1533 Queen St. W., Toronto
BĒRZIŅŠ un STEINHARDS

GAIDU UN SKAUTU 5. NOMETNES VADĪBAS AIZRĀDĪJUMS

Nometnes vadība lūdz aizrādīt, ka viesus Senlatvijā gaidas un skauti gaidīs 30. jūnijā plkst. 3.00, kad paredzēta nometnes svinīgā atklāšana. Plkst. 8.30 būs lielais ugunskurs. 7. jūlijā nometnes apskate būs no plkst. 3, ugunskurs 8.30. 8. jūlijā 11.00 no rīta dievkalpojums, 2.00 parāde, bet nometni slēgs plkst. 3.00.

Slēgšanas dienā ugunskura vairs nebūs, jo skauti un gaidas posīsies jau mājās. Īpaši izsūtītajos ielūgumos apmeklējuma laiki minēti kļūdaini, tādēļ viesi laipni lūgti ievērot ziņojumus Latvijas Amerikā slejās.

APKĀRT ZEMES LODEI

● Starp Rietumberlīnes policiju un vācu filologiem iedezies neparasti nikns strīds mazā „e" burta dēļ. Ierīkojot satiksmes regulējošās ierīces, kas dod norādījumus arī kājniekiem, tajās pēc policijas norādījumiem uzliesmo arī vārds „Gehe", bet filologi domā, ka tā nav pareizi. Pavēles forma esot — „Geh" Policija mazo, pēdējo „e" tomēr sirdīgi aizstāv „optiski-aistētisku" iemslu dēļ un par liecinieku piesauc arī Mārtiņu Luteru, kas, Bībeli tulkodams, pavēles formu uz mata tāpat esot rakstījis.

● Pēc Rietumvācijas-Ziemeļvestfāles valdības izstrādātiem priekšrakstiem ministra darba istabai jābūt sešiem logiem, valstssekretāra istabai pieciem, nodaļas vadītāja, ministeriāldiriģenta — četriem, valdības virspadomnieka trim un citu mazāko gariņu ne vairāk par diviem logiem. Noteikumus stingri ievēro, ceļot jaunās valsts pārvaldes ēkas, kaut arī atsevišķo istabu noteiktais logu skaits architektiem sagādā daudz pūļu.

● Gandrīz neticami, bet patiesi — kāda zulu zemes nēģeriete upē mazgājusi kreklu, kuru pēkšņi sagrābis krokodils. Krekla dēļ nēģeriete ar krokodilu labu brīdi cīnījusies; katrs raustījis kreklu pie sava gala, līdz melnādainā meita palikusi dusmīga un ar zobiem nikni iekodusi krokodilam degungalā. Nabaga krokodils tā nobijies, ka palaidis kreklu vaļā un steidzīgi pazudis straumē.

● Kāds francūžu policists, patrulējot Mecas pavasarīgi naksnīgajās ielās pa kādu atvērtu otrā stāva logu dzirdējis niknu strīdu. Būdams drusku ziņkārīgs, viņš brīdi zem loga palicis stāvot un raugi, pa logu izlidojis kaut kas balts, kas svarīgi un mīksti uzkritis uz kārtības sarga muguras. Noskaidrojot lietas apstākļus, policists konstatējis, ka baltais, mīkstais priekšmets ir raudoša līgava kāzu tērpā, kuru pirmajā laulības dzīves vakarā jaunais vīrs izmetis laukā pa logu. Ar ziņkārīgā policista starpniecību jaunās sievas kritiens beidzies laimīgi, pāris tūliņ salabis.

JAUNS REKORDS

Kanadas lepnums — Canadian Pacific līnijas satiksmes kuģis The Empress of Britain šais dienās uzstādījis jaunu ātruma rekordu, šķērsojot okeanu starp Liverpuli un Kvēbekas ostu Father Point.

25.500 tonnīgais kuģis ar vairāk kā 1000 pasažieriem veicis 2437 jūdžu distanci 4 dienās, 18 stundās un 30 minūtēs.

Nupat pienākušas grāmatas:

K. ZARIŅŠ, romāns,
DZĪVĪBA UN TRĪS NĀVES
Iesieta $2.60, broš. $2.00

R. RAIDS
KAD KRIEVI NĀK
Cena $5.00

APSIŠU JĒKABS
BAGĀTI RADI
Cena $2.40

J. KLĪDZĒJS
DŽENITORS
$4.00

I. LIEPSALA
SUMPURŅU LAIKS
$2.80

ANŠLAVS EGLĪTIS
LĪGAVU MEDNIEKI
$3.50

ES NEBIJU VARONIS
$4.50

K. IEVIŅŠ
PIE TEIKSMOTĀ EZERA
$4.00

AD. ERSS
KRUSTS CEĻMALĀ
$4.00

KN. HAMSUNS
JŪSMOTĀJI
$2.25

T. HARDIJS
SKAIDRA SIEVIETE
$3.80

J. TORVALDS
MĪKLAINIE LIKTEŅI
$2.80

TRIECIENS UZ BERLĪNI
$3.50

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

BRAUKŠANAS MAKSAS SPĒKĀ AR 1956. G. 1. JŪLIJU

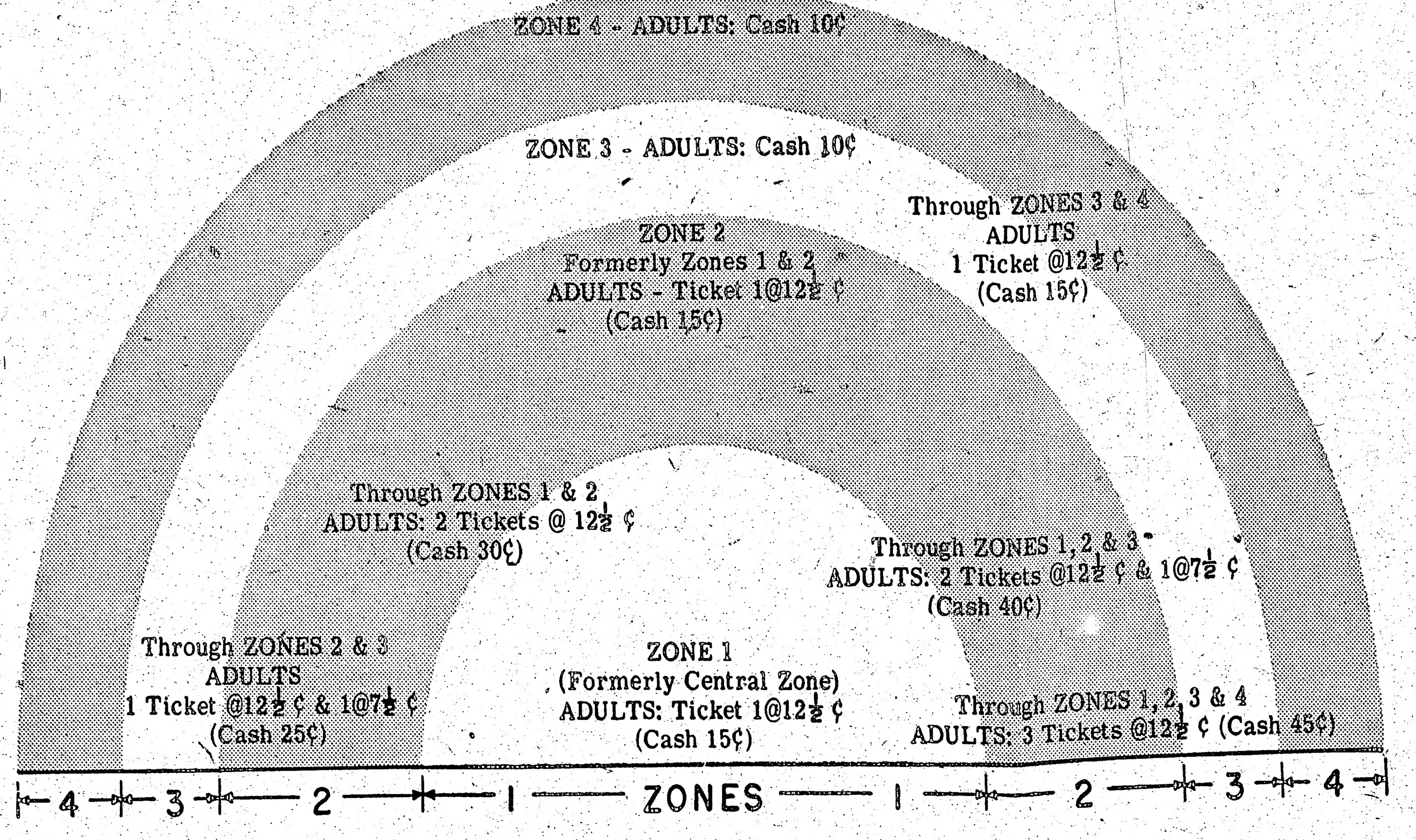

BIĻETES PIEAUGUŠIEM: 12½c, 4 biļetes par 50c
grāmatiņās 24 par $3
7½c 4 biļetes par 30c.

TOKENI: 4 par 50c pieaugušiem.
Pārdošanā Pazemes vilcienu stacijās, vai pie TTC pavadonēm, derīgi arī citos TTC satiksmes līdzekļos.

SKAIDRĀ NAUDĀ: Pieaugušiem braukšanas maksa skaidrā naudā 1. un 2. zonā 15c, no 3. līdz 7. zonai 10c katrā.

BĒRNIEM: (nepārsniedzot 53½ collas augumā) 1. un 2. zonā 5c skaidrā naudā katrai zonai, no 3. līdz 6. zonai 5c skaidrā naudā katrās 2 zonās.

SKOLĒNIEM: 10 skolēnu biļetes maksā 75c. Ikviena no tām derīga vienam braucienam no skolas vai uz skolu visā pilsētā. Tāpat skolēna biļete derīga katram braucienam visā pilsētā.

PĀRSĒŠANĀS: bezmaksas pārsēšanās katrā zonā.

TORONTO TRANSIT COMMISSION

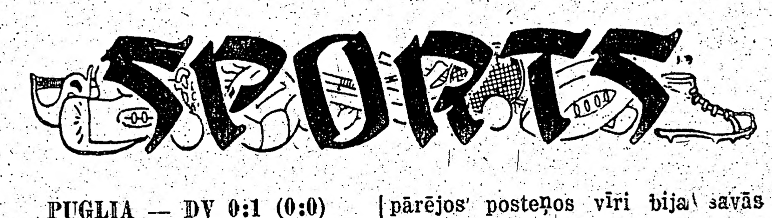

PUGLIA — DV 0:1 (0:0)

25. jūnija vakarā latviešu sporta saime piedzīvoja pārsteigumu, proti, latviešu futbolisti pelnīti uzvarēja Continetal līgas vadošo vienību — itāliešu Puglia. Šķiet, ka pašreizējais mūsu komandas posteņu sadalījums un cīņas veids līdz sezonas beigām DV vienību var pacelt tabulas augšgalā.

Pēc pirmā izlīdzinātā puslaika šinī sacīkstē jau bija jūtams, kurš pretinieks pirmais gūs vārtus, tas būs uzvarētājs. Tas arī notika spēles apm. 65. min., kad bumbu saņēma mūsu uzbrucēji un gar kreiso malu devās pretinieka soda laukumā, kur itālieši bumbu izsita autā. Tālu iemetienu izdarīja Litaunieks (tā viņa speciālitāte) tieši uz vārtiem, kur atradās uzbrucējs Kajaks, kas bumbu ieraidīja vārtos; tātad 1:0 mums par labu. Dažas minūtes vēlāk vārtiem garām aizsita Bušs, līdz ar to rezultāts palika nemainīgs līdz spēles beigām. Otrais puslaiks piederēja latviešiem: itālieši šoreiz bija pilnīgi nobloķēti un netika pie šāvieniem vārtos. Ļoti labi darbojās 18 g. v. vārtsargs Skomba, kurš spēlē jaunatnes līgā. Viņa savlaicīgie izskrējieni un drošā bumbas saņemšana pierāda, ka S. ir viens no mūsu nākotnes beigu vīriem, kam varēs droši uzticēties. Aizsardzībā ļoti labi darbojās Richters, kurš arvien labāk iejūtas savā postenī. Arī pārējos posteņos vīri bija savās vietās, ar ātrumu sevišķi izcēlās Kajaks un Litaunieks.

Uz redzēšanos pirmdien, 2. jūlijā, plkst. 7 vakarā Millen stadionā Continental līgas spēlē DV — VYTIS (lietuvieši)

Vietējā un tālā transporta uzņēmums
W A H E R (ig.)
MA 2940, Toronto.
Ja neatbild, lūdz zvanīt pēc pl. 6 v.

KUNGU DRĒBNIEKS
VILIS PLŪME
pieņem pasūtinājumus un drēbes labošanai.
Kungu uzvalkus un mēteļus
gatavo arī no pienesta materiāla. Ilggadīga prakse. Zemas cenas. Labākās kvalitātes drēbes.
115 Davisvillle Ave, Toronto
(5 min. no Davisville apakšzemes stacijas).
Tel. HU 1-2040.
PIEŅEM VISU DIENU